

# **STŘEDOŠKOLSKÁ ODBORNÁ ČINNOST**

Obor SOČ: 17 Filozofie, Politologie a ostatní humanitní a  
společenskovědní obory

## **Kontrakulturní tvorba Thursatrů**

Countercultural Formation of Thursatrů

Autor: Matouš Mokrý

Škola: Gymnázium a Střední odborná škola Klášterec nad Ohří,

Chomutovská 459, 431 51 Klášterec nad Ohří

Kraj: Ústecký kraj

Odborný konzultant: Mgr. Pavel Horák

Klášterec nad Ohří 2016

## **Prohlášení**

Prohlašuji, že jsem svou práci vypracoval samostatně za pomoci podkladů uvedených v příloženém seznamu a postupem při zpracování a nakládání s prací, který je v souladu se zákonem č. 121/2000 sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon platného znění).

V Klášterci nad Ohří dne .....

Podpis:

.....

## **Poděkování**

Tímto bych rád vyjádřil poděkování těm, kteří mě v práci podpořili. Děkuji především mému odbornému konzultantovi Mgr. Pavlu Horákovi z Univerzity Pardubice, dále pak Ing. Mgr. et Mgr. Miroslavu Vrzalovi z Masarykovy univerzity v Brně a Doc. PhDr. Zdeňku Vojtíškovi, Th.D. za velmi cenné rady ve studiu. Rád bych také poděkoval všem anonymním uživatelům internetu, kteří mi umožnili nahlédnout do literatury, ke které bych jinak vůbec neměl přístup.

## **Anotace**

Práce se věnuje problematice esoterického proudu Thursatru. Thursatru spadá pod širší esoterický proud chaos-gnosticismus, který představuje syntézu gnosticizmu, učení Left-Hand Path a satanismu. Thursatru aplikuje myšlenky chaos-gnosticizmu do germánského pohanství. Práce sleduje, jak se Thursatru vymezuje vůči většinové společnosti, satanismu, Left-Hand Path a Ásatru na příkladu vyjadřování blackmetalových hudebníků, kteří tvoří jádro Thursatru. Vyznavači Thursatru se vlivem gnostického dualismu proti všem výše zmíněným pojmům staví velmi odmítavě, zatímco se sami považují za povýšené nad okolní svět. Tímto dualistickým náhledem na svět se vyznavači snaží zakotvit v moderním pluralitním a relativistickém světě. Práce zasazuje Thursatru do širšího kontextu vývoje Left-Hand Path a black metalu.

Klíčová slova: Thursatru, chaos-gnosticismus, satanismus, Left-Hand Path, black metal, germánské pohanství, gnosticismus

## **Annotation**

This work deals with an esoteric current Thursatru. Thursatru falls within a broader esoteric current Chaos-gnosticism which is a synthesis of Gnosticism, various Left-Hand Path teachings and Satanism. Thursatru transfers Chaos-gnostic thoughts into Germanic Heathenism. This work pursues the formation of Thursatru via its delimitation from the mainstream society, Satanism, Left-Hand Path and Ásatru in expression of Black Metal musicians who consist the foundation of Thursatru. Due to the gnostic dualism, the professors strongly disapprove of the above mentioned notions, whereas they consider themselves being elevated above the society. This dualization of the worldview denotes an endeavor to embody themselves in plural and relativistic world. This work puts Thursatru into a broader context of the evolution of Left-Hand Path and Black Metal.

Key words: Thursatru, Chaos-gnosticism, Satanism, Left-Hand Path, Black Metal, Germanic Heathenism, Gnosticism

## Obsah

Prohlášení .....	2
Poděkování .....	3
Anotace.....	4
Annotation.....	4
Poznámka .....	6
1. Úvod.....	7
2. Hlavní myšlenkové proudy ovlivňující Thursatru .....	10
2.1 Gnosticismus .....	10
2.2 Satanismus a Left-Hand Path .....	11
2.3 Black Metal.....	15
2.4 Ásatru.....	18
3. Základní charakteristika Thursatru.....	20
4. Thursatru a většinová společnost .....	24
5. Thursatru a satanismus a Left-Hand Path .....	26
6. Thursatru a Ásatru.....	28
7. Diskuze.....	30
8. Závěr.....	34
Seznam použité literatury.....	36
Jiné zdroje: .....	37
Internetové zdroje, blackmetalové magazíny a časopisy: .....	37
Hudební nosiče: .....	41
Seznam vyobrazení: .....	41

## Poznámka

V textu se uplatňují výrazy ze staroseverštiny, proto bych zde rád zmínil výslovnost některých písmen používaných v této práci:

Ǫ/ǫ – dlouhá polozavřená zadní zaokrouhlená samohláska [o:], jako v anglickém slově *yawn*

Æ/æ – téměř otevřená přední nezaokrouhlená samohláska [æ], jako v anglickém slově *cat*

ư/Ƴ – neznělá dentální frikativa [θ], jako v anglickém slově *thin*

Ɗ/ð – znělá dentální frikativa [ð], jako v anglickém slově *the*

Ø/ø – polozavřená přední zaokrouhlená samohláska [ø], vyslovuje se stejně jako *ö*.

## 1. Úvod

Situace po druhé světové válce znamenala přerod v myšlení. Bývalé vzorce moderny byly přehodnoceny a místo toho se objevuje stav, který sociolog Zygmunt Bauman označuje jako stav tekuté modernity.<sup>1</sup> Nejedná se ovšem o změnu radikální, nýbrž o vystupňování moderny, s níž jde v ruku v ruce zavržení některých jejích aspektů.

V tekuté modernitě dochází k oddělení kapitálu a moci od prostoru, moc a kapitál se staly nezávislé na místě a jako takové se pohybují. To vnáší pocit nejistoty do zaměstnance, který vnímá společenské vztahy v konzumním slova smyslu jako produkty okamžité spotřeby, což způsobuje nestálost a fluidnost lidských vztahů. „Tekutost“ společnosti a života rozpojuje a znovu spojuje kulturní a náboženské komponenty, což je spojeno s pluralitou a fragmentizací náhledů na svět a životních hodnot. Dnešní společnost a kultura se tak vyznačuje nejednoznačností a relativitou pravdy.<sup>2</sup> Tekutá modernita ztrácí dřívější víru moderny v budoucnost, na kterou je nyní nahlíženo skepticky, přičemž dochází k odmítnutí náhledu na lidské dějiny jako na lineární proces zdokonalování se. Dějiny už nejsou „jeden velký lidský příběh.“<sup>3</sup> Sekularizace nabrala vlivem postupující globalizace a multikulturalismu nový rozměr. Obliba tradičních náboženských institucí upadá<sup>4</sup> a s rozšířením obzorů za hranice západní společnosti si člověk může vybírat z více náboženských proudů, mezi něž se řadí i tzv. nová náboženská hnutí, která čerpají z nejrůznějších tradic stojících často mimo tradiční institucionalizovanou, křesťanskou nauku. V době tekuté modernity nemá člověk vlivem fragmentizace náhledů na svět žádnou celistvou identitu a je donucen si své dílčí identity vytvořit sám. To se často děje pomocí vymezení se vůči většinové společnosti vytvořením dichotomie „my“ (subjekt vymezující se) a „oni“ (to, vůči němuž se daný subjekt vymezuje).<sup>5</sup> Dichotomie „my“ a „oni“, která může se snahou o znovuvytvoření celistvé identity zacházet až do absolutních krajností, se projevuje např. při vytváření subkultur či nových náboženských hnutí.

---

<sup>1</sup> Tento stav je mimo jiné také označován pojmy postmoderna (Gilles Lipovetsky, Jean-François Lyotard) a pozdní modernita (tento pojem používá např. i jeden z předních vědců v oboru studia současné esoteriky Kennet Granholm).

<sup>2</sup> Tento náhled na společnost zastávají Dick Anthony a Thomas Robbins. VÁCLAVÍK, David. *Sociologie nových náboženských hnutí*, s. 88.

<sup>3</sup> GRANHOLM, Kennet. *Dark Enlightenment: The Historical, sociological, and discursive contexts of contemporary esoteric magic*, s. 183.

<sup>4</sup> Tamt., s. 176.

<sup>5</sup> Více k tématu např. v LOEWENSTEIN, Bedřich W. *My a ti druzí: Dějiny, psychologie, antropologie*; VÁCLAVÍK, David. *Sociologie nových náboženských hnutí*.

Jedním z nových náboženských hnutí je i novopohanství, které se snaží obnovit předkřesťanské náboženské tradice. Novopohanství není vůbec jednotné, jeho charakteristika závisí na dané tradici, kterou se pokouší rekonstruovat. Mezi hlavní tři rekonstruované tradice patří keltské, slovanské a germánské pohanství. Hlavním proudem germánského novopohanství je Ásatrú, které se soustřeďuje na pohanství vikinského období (8. až 11. století). Mezi nová náboženská hnutí se řadí i chaos-agnosticismus, esoterický proud, který se utvořil ve švédské blackmetalové subkultuře v polovině 90. let. Chaos-agnosticismus přebírá hlavní myšlenky gnosticizmu, které aplikuje na satanismus<sup>6</sup> a stezku levé ruky (angl. Left-Hand Path, zkráceně LHP).<sup>7</sup> Tento proud vystupuje v několika různých podobách, v nichž přijímá rozličné tradice, které interpretuje chaos-agnosticky. Tak vznikly v prostředí původního antikosmického satanismu,<sup>8</sup> aplikujícího gnostické ideje do LHP s důrazem na klifotickou magii, nekrosofický kult Kaina,<sup>9</sup> který operuje s lidovou magií převážně jihoamerického původu, a Thursatrú,<sup>10</sup> přebírající myšlenky germánského pohanství. Thursatrú se později na rozdíl od nekrosofického kultu Kaina vymanilo z úzkého spojení s antikosmickým satanismem a nyní se více přibližuje germánskému novopohanství, v němž je už vnímáno často coby jeho integrální součást.<sup>11</sup>

Tato práce se zaměřuje na postoj Thursatrú k většinové společnosti, satanismu, LHP a Ásatrú. Hlavní důraz je dán na proces diferenciacie (proces vymezení se, vytvoření dichotomie „my“ a „oni“) od výše zmíněných pojmů. Nejprve ovšem v první části popíšu hlavní myšlenkové proudy ovlivňující Thursatrú a jejich diferenciaci od většinové společnosti. Prvně se zaměřím na gnosticismus, přičemž jej stručně charakterizuji a popíšu jeho vztah k pozdně antické společnosti. Další oddíly se věnují satanismu a LHP, black

---

<sup>6</sup> O definici pojmu satanismus nemají akademici jasno, v mé práci budu pro usnadnění pracovat s pojmem satanismus coby s myšlenkovými (náboženskými i filosofickými) směry postavenými na charakteru Satana a s emickým pojetím satanismu (pokud to vyznavači daného směru nazvou satanismus, je to satanismus). Více např. v PETERSEN, Jesper Aagard. Introduction: Embracing Satan. In: *Contemporary Religious Satanism: A Critical Anthology*, s. 1–24.

<sup>7</sup> Více k tématu např. v GRANHOLM, Kennet. The Left-hand Path and Post-Satanism: The Temple of Set and the Evolution of Satanism. In: FAXNELD, Per a Jesper Aa. PETERSEN. *Devil's Party: Satanism in Modernity*, s. 209–228. Granholm charakterizuje LHP jako esoterický proud, v němž hrají hlavní roli ideologie individualismu, cíl sebezbožštění (jedinec má nabýt absolutní kontroly nad svou existencí) a antinomismus (zpochybňování společenských norem a jejich porušování, jež má za úkol jedince vysvobodit). V práci uvádím anglický název proudu kvůli jeho zaběhlosti nejen v odborných kruzích. Pojem satanismus se často s pojmem LHP kryje.

<sup>8</sup> Tzv. proud 218. Tento název také zaštiťuje všechny ostatní směry chaos-agnosticizmu.

<sup>9</sup> Tzv. proud 182, kult Kaina či nekrosofický kult, který je zaštiťován řádem Templum Falcis Cruentis (TFC).

<sup>10</sup> Tzv. proud 81, temné germánské pohanství (angl. *Dark Germanic Heathenism*), Púrsatrú síðr (staroseversky „zvyk/tradice uctívání obrů“) či Dankwadisuz (pragermánsky „temný obyčej“).

<sup>11</sup> Thursatrú řadí do pohanství např. článek PERSONIFIED. Thursatru for Dummies. In: *Spells of Magic: Where the world learns black magic, white magic, pagan, wiccan and occult arts*. [online]. 2013 [cit. 2016-03-07]. Dostupné z: [http://www.spellsofmagic.com/read\\_post.html?post=486564](http://www.spellsofmagic.com/read_post.html?post=486564).



metalu a v poslední řadě bude postoj k většinové společnosti popsán u Ásatrú. V druhé části pak vysvětlím základní myšlenky chaos-gnosticizmu a Thursatrú, následně je už dán prostor samotnému popisu přístupu k většinové společnosti, satanismu, LHP a Ásatrú. Vzhledem k tomu, že se vyznavači Thursatrú považují obecně za chaos-gnostiky, se bude v práci operovat i s ostatními směry chaos-gnosticizmu.

Informace byly získávány hlavně prostřednictvím textových dokumentů, především výkladů chaos-gnostického učení (*Gullveigarbók* Johana S. Lahgera<sup>12</sup> či materiálů z již zaniklé webové stránky [templeoftheblacklight.net](http://templeoftheblacklight.net)),<sup>13</sup> rozhovorů pro internetové blackmetalové magazíny a materiálů přiloženého k blackmetalovým nahrávkám. Chaos-gnosticizmus leží na okraji zájmu religionistů, a proto největší akademickou prací představuje magisterská diplomová práce *Of chaos and internal fire: The quest for nothingness by lyrical manifestations of re-interpreted Gnostic thought* švédského badatele Roberta Anderssona.<sup>14</sup> Tématu chaos-gnosticizmu se také dotýká článek *Nordic Satanism and Satanism Scares: The Dark Side of the Secular Welfare State* uveřejněný v časopise *Social Compass* od kolektivu autorů Henrika Bogdana, Tita Hjelma, Asbjørna Dyrendala a Jespera Aagarda Petersena.<sup>15</sup>

---

<sup>12</sup> VEXIOR [Johan S. Lahger]. *Gullveigarbók*. 1. vyd. Fall of Man, 2010. bez ISBN.

<sup>13</sup> Texty jsou nyní k dispozici na internetové adrese <https://www.scribd.com/doc/92643672/Temple-of-the-Black-Light>.

<sup>14</sup> ANDERSSON, Robert. *Of chaos and internal fire: The quest for nothingness by lyrical manifestations of re-interpreted Gnostic thought*. Gävle, 2012. Magisterská diplomová práce. Högskolan i Gävle. Vedoucí práce Peder Thalén.

<sup>15</sup> BOGDAN, Henrik, Titus HJELM, Asbjørn DYRENDAL a Jesper Aagaard PETERSEN. Nordic Satanism and Satanism Scares: The Dark Side of the Secular Welfare State. *Social Compass*. Louvain (Belgie): Université Catholique de Louvain, Belgium, 2009, 56(4.), s. 515–529. DOI: 10.1177/0037768609345972. ISSN 14617404.

## 2. Hlavní myšlenkové proudy ovlivňující Thursatru

### 2.1 Gnosticismus

Pod pojmem gnosticismus se rozumí nejrůznější duchovní hnutí pozdní antiky, která operují s termínem *gnóze* coby jedním z klíčových termínů. Gnóze (od řec. *gnósis* – poznání) je v gnosticismu chápána jako poznání Boha, které je získáno skrz zjevení či obdržení, které může být uskutečněno skrz svaté a tajné učení či vnitřní osvětlení.<sup>16</sup> Poznání však není pouze znalost určitých věcí, ale přináší spásu. Dalším rysem příznačným pro gnosticismus je negativní náhled na kosmos a všechno, co ho představuje: řád, společenské normy, a dokonce i samotná hmota.<sup>17</sup> Podle učení gnostiků byl kosmos stvořen falešným bohem, nazývaným Démiurg, zatímco pravý bůh, distancovaný od kosmu, stvořil duchovní složku člověka, která je stejně božské podstaty jako její stvořitel. Tato duchovní složka je poté vržena do hmotného světa, kde je uvězněna v lidském těle. Kosmos je tedy vnímán jako vězení, ze kterého se má člověk vysvobodit a navrátit k původnímu, pravému bohu, se kterým se ztotožní a splyne.<sup>18</sup>

Podle Pokorného, předního českého znalce gnosticismu, představuje gnosticismus jakési náboženství úniku.<sup>19</sup> V době pozdní antiky ztratila kdysi vlivná městská inteligence vlivem začlenění městských států do velkých nadnárodních říší svou dřívější politickou moc a ocitla se na okraji společnosti. Pro tyto vrstvy najednou ztratilo smysl dřívější pojetí kosmu, které bralo kosmos jako nejvyšší božskou dokonalost, které byl člověk podřízen, aby onu dokonalost spoluutvářel. V tomto pojetí kosmický osud, *heimarmené*, prozřetelně určuje cestu člověka vstříc kosmickému ideálu.<sup>20</sup> Ovšem člověk obraný o svou dřívější moc najednou ztratil pocit spoluutváření kosmu, čímž mu zbyl pouze pocit podřízenosti. Člověk nemá na kosmos žádný vliv a stává se mu odcizen, přičemž palčivě cítí onu svazující vládu *heimarmené*.<sup>21</sup> Odcizení člověka a světa koresponduje s odcizením boha a světa.<sup>22</sup> Kosmos je odbožštěn a místo něj nachází člověk boha jednak za hranicemi kosmu a jeho řádu a hmoty, a jednak sám v sobě. Bůh, který je mimo náš svět, se najednou stává v očích gnostiků antikosmickým, čímž se vytváří radikální dualismus mezi vším světským a vším duchovním. Gnostikové zavrhnou vše světské a od problémů vnější společnosti se stáhli do světa duchovních spekulací. Vnější společnost byla pro gnostiky jen produktem materiálního světa a její

<sup>16</sup> POKORNÝ, Petr. *Píseň o perle: Tajné knihy starověkých gnostiků*, s. 27.

<sup>17</sup> JONAS, Hans. *The Gnostic Religion: The Message of the Alien God*, s. 250.

<sup>18</sup> POKORNÝ, Petr. *Píseň o perle: Tajné knihy starověkých gnostiků*, s. 23.

<sup>19</sup> Tamt., s. 63.

<sup>20</sup> JONAS, Hans. *The Gnostic Religion: The Message of the Alien God*, s. 241–249.

<sup>21</sup> Tamt., s. 249.

<sup>22</sup> Tamt., s. 251.

příslušníci byli označováni za slepé či opilé kosmem.<sup>23</sup> Naopak gnostik, který si uvědomil božskou podstatu svého duchovního já, je nad kosmem a ostatními členy společnosti povýšen. To vedlo gnostiky k dvěma rozdílným postojům ke světu.

Touha překračovat společenské normy, které představovaly kosmický řád, a lhostejnost k hmotnému světu vedly některé gnostiky k libertinismu a antinomismu. Takto smýšlel například gnostik Karpokratés, který v překračování společenských pravidel viděl klíč k vysvobození z hmotného světa.<sup>24</sup> Větší skupina gnostiků ale tíhla spíše k asketickému způsobu života, v němž byla hmota překonávána duchem, což představovalo protest proti konzumnímu způsobu života.<sup>25</sup> Oba dva přístupy potírající kosmos ovšem vyvolávaly v očích kritiků stejný pocit rouhání a bezbožnosti.<sup>26</sup>

Podle Jonase se gnosticismu podařilo vytvořit revoluční antitezi tehdejšího světového názoru, který způsobil povýšení člověka ve světě.<sup>27</sup> Pro svůj odstup od světa ovšem nevytvořili gnostikové významnější dlouhodobou organizaci,<sup>28</sup> a proto postupně gnosticismus zanikl.<sup>29</sup>

## 2.2 Satanismus a Left-Hand Path

Termín Left-Hand Path, který pochází z tantry, byl v Evropě objeven až v 19. století v souvislosti se zájmem o indickou spiritualitu. Některé pohledy tantru rozdělují na dva směry: stezku pravé ruky (*Dakṣiṇamārga* či *Dakṣiṇācāra*) a stezku levé ruky (*Vāmamārga* či *Vāmācāra*). Oproti LHP je stezka pravé ruky charakterizována altruismem, důrazem na morálku a duchovno. Za stezku pravé ruky lze označit většinu hlavních světových náboženství. Někdy bývá ztotožňována s evropským konceptem bílé magie, zatímco LHP je ztotožňována s magií černou. Vůči stezce pravé ruky, jejíž hodnoty jsou součástí většinové západní společnosti, zaujímá LHP odmítavé stanovisko, porušuje její zásady a její hodnoty přehodnocuje. Jednotlivé odnože LHP tedy vytvářejí svou identitu na základě antiteze většinové společnosti,<sup>30</sup> jedná se tedy o hnutí kontrakulturní. LHP je charakteristická ideovou pluralitou, která se projevuje v odmítnutí dělit věci na dobré a zlé. Za zakladatele LHP coby

<sup>23</sup> POKORNÝ, Petr. *Píseň o perle: Tajné knihy starověkých gnostiků*, s. 20.

<sup>24</sup> CHALUPA, Aleš. *Gnosticismus*, s. 34.

<sup>25</sup> POKORNÝ, Petr. *Píseň o perle: Tajné knihy starověkých gnostiků*, s. 140.

<sup>26</sup> JONAS, Hans. *The Gnostic Religion: The Message of the Alien God*, s. 253–254.

<sup>27</sup> Tamt., s. 239–265.

<sup>28</sup> Výjimky představují manichejci, kteří se udrželi v Číně až do 17. století, a mandejci, působící dodnes. Manichejci vydrželi zřejmě díky svému synkretismu, mandejci přežili hlavně díky své přílišné izolaci od okolního světa.

<sup>29</sup> POKORNÝ, Petr. *Píseň o perle: Tajné knihy starověkých gnostiků*, s. 71.

<sup>30</sup> GRANHOLM, Kennet. *Dark Enlightenment: The Historical, sociological, and discursive contexts of contemporary esoteric magic*, s. 61.

specifického proudu západní esoteriky jsou považováni Američan Anton Szandor LaVey (1930–1997), který je navíc považován i za otce satanismu, a Angličan Kenneth Grant (1924–2011), který zpopularizoval klifot, temnou stranu kabalistického stromu života.<sup>31</sup>

Anton Szandor LaVey officálně vyhlásil satanismus založením organizace Církev Satanova (angl. *Church of Satan*). To se tak slavnostně stalo 30. dubna 1966 o tzv. Valpuržině noci,<sup>32</sup> která je pokládána za jednu z nocí, kdy jsou démonické síly nejsilnější. Před ním žádné otevřeně satanistické organizace zřejmě nebyly,<sup>33</sup> satanismus lze tedy vnímat jako nové náboženské hnutí. LaVey považuje svoje pojetí satanismu za jediné správné a odmítá teistické pojetí Satana, kterého vnímá jako filosofický symbol pozemských hodnot. Satanismus hlásá ateismus a materialismus, vyzývá k naplňování pozemských tužeb a k rozvoji intelektu a ega. LaVey svým materialismem a popřením jakéhokoli duchovna popírá starší esoterické tradice, které ve světle materialismu hodnotí jako pošetilost a únik od reality. Pro satanistu je jediným bohem on sám. LaVey dokonce pokládá narozeniny za nejvýznamnější svátek v životě každého satanisty, když tvrdí: „Každý člověk se může prohlásit bohem, když chce. Své narozeniny proto satanista slaví jako nejdůležitější svátek roku.“<sup>34</sup> Satanismus tak zdůrazňuje individualitu, která má plnou svobodu ve svém jednání. Tato svoboda není ovšem absolutní, nýbrž končí tam, kde začíná svoboda druhého. Magie LaVeyova satanismu je zbavena jakékoli spirituality a stává se nástrojem k dosažení pouze světských cílů. LaVey tak nerozlišuje mezi bílou a černou magií a tvrdí, že magie sloužila vždy pouze k uspokojení ega a dosažení moci.<sup>35</sup> Pro satanismus je magie pouze způsob nasměrování psychické energie na předem daný cíl (např. vyvolání touhy u potenciálního partnera, zajištění zdraví či seslání kletby na nepřítele),<sup>36</sup> a proto staví satanismus své obřady na teatrálnosti a pompéznosti, která pomáhá psychickou energii utvářet a nasměrovat. Nijak tedy nevybočuje z pojetí ceremoniální magie na Západě. Satanismus odmítá zvířecí oběti, které hodnotí jako nehumánní.

LaVeyův satanismus se prezentoval úplně jinak, než jak by lidé od satanismu očekávali. Do té doby panovala mezi lidmi představa satanisty jako zpustlého zvrhlíka

---

<sup>31</sup> Tamt., s. 63.

<sup>32</sup> LAVEY, Anton Szandor. *Satanská bible*, s. 17.

<sup>33</sup> Termín satanismus byl ovšem znám již dříve a sloužil hlavně coby symbol vzpoury, např. v dílech Percy Bysshe Shelleyho či Charlese Baudelaire. S uctíváním d'ábla operovaly také např. církevní zprávy vztahující se k čarodějnickým procesům.

<sup>34</sup> LAVEY, Anton Szandor. *Satanská bible*, s. 102.

<sup>35</sup> Tamt., s. 118.

<sup>36</sup> Tamt., s. 122–123.

oddávajícího se sexuálním orgiím, kterými uctíval Satana.<sup>37</sup> LaVey oproti tomu přišel s ideologií, ve které byly přítomny pojmy, jako je humanismus, realismus, světskost a racionalita. LaVey dokonce prohlásil, že se satanismus nenazývá humanismem proto, že humanismus není náboženství, které člověk emocionálně potřebuje.<sup>38</sup> Proto i Církev Satanova má svá dogmata, tzv. satanské devatero, a rituály jako ostatní náboženství. LaVey začal hlásat, že jejich myšlenek nevědomky užívají dnešní křesťanské církve, což většinou americkou protestantskou společností už jenom kvůli užití tehdy velmi obávané a zatracované osoby Satana velmi pobuřovalo. Členové Církve Satanovy se, na rozdíl od satanistů známých z literárních děl, nebáli k satanismu přiznat a praktikovat své pompézní rituály veřejně, což činili veřejnými manifestacemi,<sup>39</sup> při nichž využívali tradiční symboly transgrese a zla západní společnosti, a to například obrácený pentagram či symbol Bafometa. Vytvořením své vlastní církve a napsáním *Satanské bible*, stěžejního díla satanismu, LaVey jasně paroduje křesťanství. *Satanská bible* byla přeložena do nejrůznějších jazyků a stala se esoterickým bestsellerem. Satanismus je prezentován více coby excentrický myšlenkový směr s prvky pompéznosti, než coby nebezpečný kult hodný kompletního zavržení. Antinomismus se zde projevuje hlavně neškodností a otevřeností směru, který se zaštiťuje nejvyšším symbolem zla v západní společnosti, Dáblem. I přes pozdější kritiku svých následovníků vytvořil LaVey nesporné základy všem ostatním satanistickým a LHP směrům.

Po určitém čase ovšem LaVeyův satanismus vlivem nadužívání transgresivních symbolů ztratil velkou část své transgresivní, antinomistické síly. Narůstající náboženská pluralita, ve kterém ztratily dřívější křesťanské církve svou dřívější nadvládu a ve které se společnost stala více tolerantní vůči jiným náboženským směrům, transgresivní sílu satanismu ještě více zeslabila. Zevšednění satanismu také vedlo mnoho vyznavačů k přesvědčení, že koncentrace na tak otevřeně antinomistický symbol už není potřeba.<sup>40</sup> Modernější odnože LHP<sup>41</sup> proto většinou opustily od zaměření se na Satana a místo něj se začaly více zabývat méně známými nadpřirozenými bytostmi. Tak se například Temple of Set

---

<sup>37</sup> Tato představa byla živena hlavně literární tradicí, která toto téma zpracovávala již v pozdním středověku (např. pověstný *Malleus Maleficarum* Heinricha Kramera), v moderní době se ve svých dílech uctíváčům Satana věnoval např. britský romanopisec Dennis Wheatley.

<sup>38</sup> LAVEY, Anton Szandor. *Satanská bible*, s. 60.

<sup>39</sup> Více v MATHEWS, Chris. *Modern Satanism: Anatomy of a Radical Subculture*, s. xiii.

<sup>40</sup> GRANHOLM, Kennet. The Left-hand Path and Post-Satanism: The Temple of Set and the Evolution of Satanism. In: FAXNELD, Per a Jesper Aa. PETERSEN. *Devil's Party: Satanism in Modernity*, s. 225.

<sup>41</sup> Nutno podotknout, že lavyovský satanismus má stále své příznivce, v České republice působí např. První Česko-Slovenský Chrám Církve Satanovy, který navazuje na činnost Církve Satanovy. Informace dostupné na internetové adrese <http://www.cirkevsatanova.cz/>.

zaměřil na staroegyptské božstvo Set, Rune Gild<sup>42</sup> na Ódina, zatímco řád Dragon Rouge nechává tuto volbu zcela na jednotlivém mágovi. Po dřívějších velkých symbolech antinomismu, jako byl obrácený pentagram, který se nyní objevoval i na graffiti a na heavymetalových nahrávkách, přišly méně známé symboly s více esoterickým významem, jako například devíticípá hvězda satanistického<sup>43</sup> řádu Order of the Nine Angels, symbolizující devět prvků kosmu, nebo tzv. *Clavicula Nox* (čes. „Klíč noci“), jež používá Dragon Rouge. Specifická je nejednoznačnost těchto symbolů, které v prostředí LHP nabývají více významů.<sup>44</sup>



Obrázek 1: hvězda Order of the Nine Angles



Obrázek 2: *Clavicula Nox*

Od excentričnosti satanismu se LHP stáhla více do sebe a společenské normy porušuje hlavně psychologicky, nikoliv veřejnými demonstracemi opozice vůči většinové společnosti.<sup>45</sup> Výjimku tvoří členové Order of the Nine Angles, kteří jsou nabádáni, aby páchali akty násilí za účelem rozrušení společnosti. Pozdější směry LHP také přehodnotily LaVeyův ateistický materialismus, který je vnímán jako povrchní, a začaly inklinovat k více esoterickým, spirituálním myšlenkám, které se ovšem přidržují sekulárního diskurzu.<sup>46</sup> LHP vyzdvihuje akademický přístup k magické práci, kterou spousta vyznavačů vnímá jako

<sup>42</sup> Rune-Gild nelze brát za striktně LHP organizaci, jelikož mimo rétoriky čistě LHP užívá i rétoriky novopohanské a tradicionalistické. Více k tématu v GRANHOLM, Kennet. *The Rune-Gild: Heathenism, Traditionalism, and the Left-Hand Path. International Journal for the Study of New Religions*, s. 95–115.

<sup>43</sup> Zde neplést se satanismem LaVeye. Order of the Nine Angles představuje zcela samostatnou tradici, více např. na internetových stránkách <http://www.o9a.org/>.

<sup>44</sup> Tak se například devíticípá hvězda Order of the Nine Angles interpretuje také jako počet fází alchymie, trojzubec u *Clavicula Nox* může být interpretována jako ďáblový vidle, trojzubec Šivy atd.

<sup>45</sup> GRANHOLM, Kennet. *The Left-hand Path and Post-Satanism: The Temple of Set and the Evolution of Satanism*. In: FAXNELD, Per a Jesper Aa. PETERSEN. *Devil's Party: Satanism in Modernity*, s. 225.

<sup>46</sup> O sekularizaci a esoterismu více v GRANHOLM, Kennet. *Dark Enlightenment: The Historical, sociological, and discursive contexts of contemporary esoteric magic*, s. 173–209.

průzkum neznámého za našimi smyslovými obzory.<sup>47</sup> Obřady jsou zbaveny teatrálnosti, jež je nahrazena civilnějším pojetím magie. LHP může zastávat environmentální postoje, většina směrů odmítá zvířecí oběti, někteří vyznavači jsou bojovníky za práva zvířat či se stravují vegetariánsky. Environmentální diskurz je zřejmý např. v Temple of Set, v Dragon Rouge, nebo v Order of the Nine Angles. Většinovou společností LHP vnímá většinou jako stádní, postrádající inteligenci a disciplínu, zatímco zasvěcenci do mystérií LHP jsou osvícení, silní a mají plně kontrolu nad svou vlastní existencí.<sup>48</sup> Ve všech LHP je tím pádem přítomné i silné elitářství. Vyznavači LHP často také denuncují samotný pojem náboženství, které považují za dogmatické a jdoucí proti rozumu. Místo toho je vyzdvihován pojem vědění, které člověk najde studiem esoterických textů či prací s nadpřirozenými silami. V současné době představuje LHP rozmanité prostředí s velkým množstvím nejrůznějších řádů a ideových směrů.

### 2.3 Black metal

Black metal coby hudební směr vznikl v období 80. let v prostředí subžánru extrémního metalu. Za zakladatele black metalu je obecně považována britská hudební skupina *Venom*, která vznikla roku 1978. Na rozdíl od ostatních metalových skupin té doby se *Venom* primárně soustředili na téma satanismu, okultismu a pekla. Nutno ovšem říci, že tato témata byla v metalu zastoupená již na samém počátku, kdy se zrodilo spojení osobnosti ďábla s metalem, které zčásti utváří metalovou identitu.<sup>49</sup> Roku 1981 vydali *Venom* své debutové album *Welcome to Hell* a v následujícím roce vyšla jejich nejznámější dlouhohrající deska *Black Metal*, která dala novému žánru pojmenování. Oproti technické náročnosti jiných metalových hudebních skupin byl styl hraní prosazovaný *Venom* primitivní a přímočarý, což poté převzala většina dalších blackmetalových hudebních uskupení. V době vydání *Black Metal* se již začala blackmetalová hudební scéna rozšiřovat. V roce 1983 nahráli švýcarští *Hellhammer* svou nahrávku *Satanic Rites* a ve Švédsku začal působit hudební projekt *Bathory*, jehož jediným členem byl Ace Börje Forsberg, vystupující pod pseudonymem Quorthon. Tato epizoda v dějinách black metalu začala být označována jako tzv. první vlna black metalu. Odkazy na satanismus, magii, okultismus a jiná obskurní

---

<sup>47</sup> GRANHOLM, Kennet. *Dark Enlightenment: The Historical, sociological, and discursive contexts of contemporary esoteric magic*, s. 108; GRANHOLM, Kennet. The Left-hand Path and Post-Satanism: The Temple of Set and the Evolution of Satanism. In: FAXNELD, Per a Jesper Aa. PETERSEN. *Devil's Party: Satanism in Modernity*, s. 222.

<sup>48</sup> Např. v textech Temple of Set stojí: „*Svět je chaotické prostředí, které je charakterizováno nedostatkem rozumných cílů (lidových) mas a disciplíny, která je potřebná pro získání oněch rozumných cílů. Zasvěcenec musí mít silný smysl pro osobní disciplínu ještě dříve, než se pustí do nějakého (magického) dobrodružství.*“ (TEMPLE OF SET. General Information and Admissions Policies [online]).

<sup>49</sup> VRZAL, Miroslav. *Satanismus v black metalu*. Brno, 2011, s. 13.

temná témata nebyly ovšem míněny zcela vážně a spíše než vyjádření náboženského přesvědčení vyjadřovaly antikřesťanství a byly pouhou pózou.

Situace se změnila s příchodem tzv. druhé vlny black metalu. Norské kapely jako *Mayhem*, *Emperor* a *Burzum* začaly brát předchozí blackmetalovou rétoriku vážně a black metal přeměnili na svou životní filosofii. Kolem těchto hudebních skupin se vytvořila radikální skupina Black Metal Inner Circle, jejíž předním myslitelem a mluvčím byl kytarista *Mayhem*, Euronymous (vlastním jménem Øystein Aarseth). Euronymous odmítal laveyovský satanismus, Církev Satanovu považoval za „bandu ateistů milujících svobodu a lásku“.<sup>50</sup> Euronymous prohlašoval, že v Satana opravdu věří, což uvedl slovy: „Věřím v rohatého Ďábla, zosobněného Satana. Dle mého názoru jsou všechny ostatní formy satanismu blbost...Jsem pobožný člověk a budu bojovat proti každému, kdo zneužije Jeho (Satanovo – pozn. autora) jméno.“<sup>51</sup> Podle satanismu také definoval black metal. Hudební skupiny, které nejsou satanistické, blackmetalové nejsou. Kládl důraz na „opravdový“ (angl. *true*) black metal, který vnímal jako nástroj šíření zla ve světě, jež je poškozen křesťanstvím. Euronymous veřejně podporoval nenávist a pohrdal humanismem a mírem. Jeho hudební elitářství se také projevilo ve vztahu ke komerčně úspěšnějším metalovým kapelám, především těm deathmetalovým,<sup>52</sup> kterým vytýká úpadek, povrchnost a komerci. Dle jeho slov by pravý death metal měl být směr, který „pěstuje a uctívá smrt“.<sup>53</sup> Tento postoj vyvrcholil mimo jiné útoky na švédskou deathmetalovou skupinu *Therion*, jejíž členové sympatizují s řádem Dragon Rouge. Nutno ovšem podotknout, že jeho výroky sloužily často pouze k podpoření jeho zlé image a k ventilaci jeho misantropie, a proto mohou být nadsazené.<sup>54</sup>

Raná norská blackmetalová scéna inklinovala také k neonacistickým a pohanským ideálům. Podle Black Metal Inner Circle křesťanství zničilo starou pohanskou kulturu severní Evropy, a proto jeho členové začali zapalovat kostely, převážně ty, které stály na dřívějších pohanských posvátných místech. Požáry kostelů také chtěl Black Metal Inner Circle vyvolat mezi lidmi paniku a strach. Za těmito útoky stál především Varg Vikernes z *Burzum*, který je pokládán za jednoho z vůdců Black Metal Inner Circle. Později se ale mezi ním a Euronymem objevily neshody, které vyvrcholily vraždou Euronyma 10. srpna 1993, za něž byl společně

---

<sup>50</sup> EURONYMOUS. *Mayhem*. In: *Kill Yourself!!! Magazine*, s. 43.

<sup>51</sup> Tamt.

<sup>52</sup> Death metal je charakterizován především technicky náročnými, rychlými skladbami a tématy smrti (bez náboženských motivů pouze v pozemském slova smyslu) a brutality.

<sup>53</sup> EURONYMOUS. *Mayhem*. In: *Orcustus zine*. 1992, s. 38.

<sup>54</sup> VRZAL, Miroslav. *Satanismus v black metalu*. Brno, 2011, s. 22.



se žhářstvím Varg Vikernes odsouzen k 21 letům vězení.<sup>55</sup> Mezi další zločiny spojené s Black Metal Inner Circle patří i vražda homosexuála Magneho Andreassena, kterou spáchal Faust (vlastním jménem Bård Eithun) ze skupiny *Emperor*.

Raná norská blackmetalová scéna se stala v blackmetalové subkultuře legendou. Její extrémní rétorika a styl hraní vyznačující se jednoduchostí a agresivitou byl mnohými skupinami převzat. Extrémní rétorika, která se nebojí krajně pravicových vyjádření, je ovšem často záměrně nadsazená, aby podpořila image blackmetalových hudebníků.<sup>56</sup> Black metal se pro mnohé fanoušky nestal pouze hudebním stylem, ale určitou ideologií, která stojí na základech individualismu, elitářství, touze po autenticitě vyjadřování a kritiky křesťanství a moderní společnosti. Tyto ideové rámce vytvářejí tzv. diskurz black metalu, nepsaná pravidla, podle kterých by se měl každý „opravdový“ blackmetalista řídit. Podobně jako LHP vidí black metal většinovou společnost jako stádní, za jejíž charakter může převážně křesťanství. Blackmetalista se naopak vnímá jako nietzscheovský nadčlověk, který je nad okolní společnost povýšen. V textech písní bývá velmi agresivně útočeno na křesťanství, antikřesťanské bývají i obaly hudebních nosičů, které jsou plné antikřesťanské symboliky. Extrémnost hudby se projevila i v názorech a myšlenkách, které ale málokdy přejdou v činy.<sup>57</sup> Řada blackmetalistů odmítá nic nečinící intelektuálství a akademičnost.<sup>58</sup> Black metal si velmi často libuje v okázalém vystupování, typická je teatrálnost koncertů, při nichž vystupují hudebníci se speciální vizáží, nejčastěji s tzv. corpsepaintem nebo warpaintem, černobílým nátěrem na obličeji, který má symbolizovat nejčastěji mrtvého člověka či nelidskou entitu. Blackmetalové elitářství se projevuje také odvrhnutím populární hudby, u které je kritizován nedostatek písní s patřičnou intelektuální hloubkou. Euronymovo prohlášení za teistického satanistu je u blackmetalistů spíše výjimkou, Satan je vnímán spíše jako symbol vzdoru vůči křesťanství.

S přibývajícím lety přešla velká část blackmetalistů z původně satanistické orientace na orientaci pohanskou. Tuto změnu příslušníci blackmetalové subkultury zdůvodňují tím, že si uvědomili, že Satan je židokřesťanský koncept, a proto se začali orientovat více pohansky, aby se ještě více vymanili z vlivu křesťanství. Vytvořil se nový subžánr black metalu, tzv. pagan black metal (čes. pohanský black metal). Pohanská orientace také

---

<sup>55</sup> Tamt, s. 24.

<sup>56</sup> S tím je nutno v této práci počítat zejména u citovaných úryvků z blackmetalových magazínů.

<sup>57</sup> VRZAL, Miroslav. *Satanismus v black metalu*. Brno, 2011, s. 76.

<sup>58</sup> WILSON, Scott (ed.). Pop Journalism and the Passion for Ignorance. In: MASCIANDARO, Nicola (ed.). *Hideous Gnosis: Black Metal Theory Symposium 1*, s. 249–250.

zachovává tradiční blackmetalové antikřesťanství.<sup>59</sup> Důraz na historii a kulturu předkřesťanské Evropy zapříčinil, že pagan black metal začal být používán i k vyjádření nacistických a rasistických myšlenek, jež daly vzniknout novému subžánru, tzv. nacionálněsocialistickému black metalu, zkráceně NSBM.<sup>60</sup>

V posledních letech také interpreti čím dál více vyjadřují hlubší esoterické myšlenky, které v některých případech překračují rámec povrchního zájmu v aktivní činnosti v magických řádech. Tento specifický subžánr black metalu označuje Kennet Granholm jako ritual black metal (čes. „rituální black metal“).<sup>61</sup> Tímto pojmem kategorizuje taková hudební tělesa jako např. *Ofermod*, *Watain* či *Dissection*.<sup>62</sup> Hudební uskupení ritual black metalu zdůrazňují magický, esoterický aspekt jejich tvorby. Samotná hudba slouží pouze k vyjádření jejich myšlenek a k vytvoření magické energie. Svá hudební vystoupení označují jako živé rituály. Interpreti se odmítají označovat za black metal pouze na základě stylu hraní hudby, místo toho definují „svůj“ black metal na základě esoterického zaměření. Jako blackmetalové označují ty kapely, které s nimi sdílí stejnou esoterickou podstatu bez ohledu na to, zda hudebně hrají black metal, nebo nikoliv. Proto se do tohoto subžánru řadí i projekty jako *Saturnalia Temple* (hudebně stoner/doom metal) a *Jess and the Ancient Ones* (hudebně psychedelický rock).<sup>63</sup>

## 2.4 Ásatrú

K pohanství začali lidé znovu vzhlížet v době romantismu. Předěšlé osvícenství zbavilo svět vši magie, mysticismu a mytologie a hlásalo víru v pokrok a lidský rozum, na což romantismus reagoval návratem k tajemnu, organické oduševnělé přírodě a k heroickým, dávným dějinám. Tyto prvky jsou patrné i v novopohanství, které je charakterizováno jednak fascinací přírodou, jednak orientací na předkřesťanské náboženství a dějiny. V 19. století se také začíná v Německu rozvíjet nacionalismus v podobě *völkisch* ideologie, která se zajímala o staré dějiny předků, národa a rasy.<sup>64</sup> Tehdy vznikla myšlenka germánského pohanství, jakožto odporu vůči „cizáckému“ křesťanství. Ásatrú se formovalo ale až na konci

---

<sup>59</sup> VRZAL, Miroslav. *Satanismus v black metalu*. Brno, 2011, s. 77.

<sup>60</sup> Pod subžánrem NSBM bývají označovány např. kapely *Absurd*, *Grand Belial's Key* a *Dark Fury*.

<sup>61</sup> Dále je tento styl popsán jako „occult black metal“ (čes. okultní black metal). Více v GRANHOLM, Kennet. *Ritual Black Metal: Popular Music as Occult Mediation and Practice*. *Correspondences: Online Journal for the Academic Study of Western Esotericism*, s. 5–33.

<sup>62</sup> Členové posledních dvou jmenovaných těles se otevřeně hlásí či hlásili k chaos-gnosticismu.

<sup>63</sup> GRANHOLM, Kennet. *Ritual Black Metal: Popular Music as Occult Mediation and Practice*. *Correspondences: Online Journal for the Academic Study of Western Esotericism*, s. 28–29.

<sup>64</sup> GRANHOLM, Kennet. *The Rune-Gild: Heathenism, Traditionalism, and the Left-Hand Path*. *International Journal for the Study of New Religions*, s. 96–97.

60. a v 70. letech 20. století, kdy vznikly nezávisle na sobě první germánské pohanské organizace ve Velké Británii, USA a na Islandu.<sup>65</sup>

Název „Ásatrú“ je složenina dvou staroseverských slov, *áss* (bůh) a *trú* (víra, důvěra).<sup>66</sup> Slovo *áss* (pl. *æsir*) ovšem v severské mytologii označuje pouze jednu ze dvou božských ras, mimo Ásů se v staroseverském náboženství objevují tzv. Vánové (starosev. *vanir*). Ásové jsou považováni za vládnoucí rasu bohů, zatímco Vánové jsou orientováni na vegetaci a plodnost. Vůdcem Ásů je Ódin, bůh stvořitel, který se svými dvěma bratry Vilim a Vém stvořil svět z mrtvého těla obra Ýmiho. Ódin bydlí v nebeské pevnosti Ásgardu spolu s dalšími Ásy, např. s Thórem, Frigg, Heimdalem či Lokim. Posledně jmenovaný je ovšem původem obr, který s Ódinem uzavřel pokrevní bratrství. Konec světa je v severské mytologii označen slovem ragnarök, při kterém obři svedou bitvu s Ásy. Nakonec ohnivý obr Surtr zničí celý svět svým ohnivým mečem. Konec světa je ale spojen se začátkem světa nového, a proto není vnímán jako něco negativního, nýbrž jako něco, co přijít musí.<sup>67</sup> Obři nesymbolizují zlo, ale představují v germánské mytologii nejstarší rasu bytostí, která je spojena s divokými a často destruktivními přírodními silami.

Ásatrú společně s celým novopohanstvím odmítá křesťanský dualismus dobrého a zlého a popírá tezi, že by jakákoli morální dogmata měla platit stoprocentně. Stejný náhled má Ásatrú i na náboženství. Ásatrú zavrhuje koncept univerzálního náboženství pro všechny lidi.<sup>68</sup> Ásatrú poskytuje hodně prostoru jednotlivci, který má volnou ruku v rekonstrukci náboženství staré Skandinávie, z čehož vyplývá značná nehomogenita hnutí. Oproti křesťanství je také kladen důraz na pozemský život a svobodu jednotlivce, který není bohům podřízen, nýbrž je chápe jako partnery.<sup>69</sup> Ásatrú se neomezuje pouze na uctívání Ásů a nemá problém uctívat i ostatní rasy germánské mytologie vyjma obrů, které většinou vyznavači Ásatrú považují za příliš nebezpečný a riskantní objekt kultu. Na obry je často nahlíženo jako na bytosti hloupé a primitivní. Ásatrú si velmi cení přírody, která kontrastuje s dnešní „přetechnizovanou“ a „umělou“ společností. Křesťanství je mnohými vyznavači bráno jako

---

<sup>65</sup> Ve Velké Británii to byl The Odinic Rite (zal. 1973), v USA Odinist Fellowship (1969) a Viking Brotherhood (1971), na Islandu vznikla společnost Ásatrúarfélagið roku 1972.

<sup>66</sup> Viz hesla ansuz. In: OREL, Vladimír. *A Handbook of Germanic Etymology*, s. 21.; trūwō. In: OREL, Vladimír. *A Handbook of Germanic Etymology*, s. 411.

<sup>67</sup> PAXSONOVÁ, Diana L. *Základní kniha germánského pohanství: Na duchovní cestě Ásatrú*, s. 122.

<sup>68</sup> Tamt., s. 135.

<sup>69</sup> „Nebojíme se posvátných sil ani se nepovažujeme za jejich otroky. Naopak, sdílíme přátelství a společenství s bohy. Posvátné síly nás povzbuzují k růstu a pokroku na vyšší úroveň.“ Převzato z české internetové stránky věnující se myšlenkám organizace Asatru Folk Assembly. Více v Ásatrú. In: *Rúnarmál: Informace o Ásatrú, runách, severské mytologii a Vikinzích* [online].

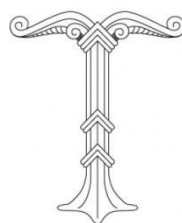
uměle vynalezené, oproti tomu Ásatrú vyznavači vnímají jako přirozené náboženství, které nemusí být podepřeno žádnou dogmatickou knihou, jako je Bible a Korán.<sup>70</sup> Dalšími velmi důležitými prvky je kult předků a dodržování jejich tradic, vyznavači se většinou staví proti multikulturalismu a globalizaci, které v jejich očích znamenají ztrátu oněch domorodých tradic a dědictví předků. Tyto postoje se mohou vystupňovat v ideje nacionalismu a rasismu, které se projevují např. v organizaci Asatru Alliance. Mezi hlavní symboly Ásatrú patří Thórovo kladivo či valknut, který je tvořen třemi propletenými trojúhelníky. Valknut má více interpretací, bývá například chápán jako symbol devíti světů severské mytologie. Rozšířeným symbolem je také sloup Irminsul, představující strom Yggdrasil, který prostupuje celým germánským kosmem.



Obrázek 3: Thórovo kladivo



Obrázek 4: valknut



Obrázek 5: Irminsul

### 3. Základní charakteristika Thursatrú

Pro pochopení Thursatrú je nutno se zaměřit nejprve na chaos-gnosticismus, jež představuje obecný termín pro všechny antikosmické nauky proudu 218. Počátky chaos-gnosticizmu lze zpozorovat v roce 1995, kdy byl ve Švédsku založen esoterický řád Misanthropiska Lucifer Orden (angl. *Misanthropic Luciferian Order*, čes. „Misantrónní luciferiánský řád“), který byl později přejmenován na Temple of the Black Light (čes. „Chrám černého světla“).<sup>71</sup> Hlavní roli v řádu hráli členové švédské blackmetalové skupiny *Dissection* v čele s frontmanem skupiny Jonem Nödtveidtem. Temple of Black Light je svou orientací označován za představitele antikosmického satanismu.

Temple of the Black Light sám sebe popisuje jako chrám, kde se manifestují akosmické síly a kde se vyjadřuje nová, zloštná forma gnostické stezky levé ruky.<sup>72</sup> Podle jeho učení (tzv. chaosofie) byl svět (kosmos) stvořen zlotřilým Démiurgem (v různých náboženských systémech je nazýván Hospodin, Marduk, Ódin aj.) vyzařováním klamného

<sup>70</sup> MCNALLAN, Stephen. Asatru Questions and Answers. In: *The Asatru Alliance* [online].

<sup>71</sup> Temple of the Black Light. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online].

<sup>72</sup> TEMPLE OF THE BLACK LIGHT. TOBL. In: *Scribd.* [online], s. 1.

a nečistého světla v chaosu,<sup>73</sup> který je pandimensionální a beztvárný, s nekonečným množstvím časových a prostorových dimenzí. V chaosu neplatí žádné zákony kauzality a karmy. Kosmos je naproti tomu svazován zákony kauzality a karmy a oproti chaosu má jen tři prostorové dimenze a jednu dimenzi časovou.<sup>74</sup> Démiurg uvěznil lidskou duši v kosmu, ve světě stvořeného z nečistého a klamného světla.<sup>75</sup> Lucifer přináší lidem pravé, tzv. černé, světlo, čímž zažehne v lidech černý plamen (metafora pro gnózi) a přináší spásu lidské duše z materiálního světa.<sup>76</sup> Chaos je tedy vnímán jako jediná svoboda, zatímco kosmos je vnímán jako iluze a vězení. Hlavním cílem chaos-gnostika je proto navrátit se do chaosu. To se tak děje vzýváním temných antikosmických božstev. Proces návratu do chaosu není ovšem chápán jen zcela vnitřně, skrze vzývání temných energií také šíří vyznavač chaos na zemi, čímž dochází k postupnému rozrušování kosmu. Na konci světa pak síly chaosu konečně kosmos zničí. Satan a Lucifer jsou chápáni jako jedna a tatáž bytost, přičemž Satan představuje její destruktivní, antikosmický princip.<sup>77</sup> V rituálech řádu se uplatňuje především klifotická magie (magie pracující se temnými silami kabaly) a grimoární démonologie.<sup>78</sup> Temple of the Black Light svým zaměřením vystupuje proti hmotě, a proto se nebojí zvířecích obětí. Kupříkladu při zasvěcení údajně musí zájemce obětovat pět koček.<sup>79</sup> Řád získal pozornost veřejnosti v souvislosti s vraždou alžírského gaye Josefa ben Meddoura roku 1997, z níž byl usvědčen Jon Nödtveidt. Po návratu z vězení Nödtveidt 13. srpna 2006 spáchal rituální sebevraždu.

Již krátce po založení řádu vyrostla v myslích některých chaos-gnostiků myšlenka na novou interpretaci chaosofie. Satan coby křesťanský koncept až moc připomínal křesťanství, jeden ze symbolů kosmického řádu. Touha se ještě více vymanit z Démiurgových pout vedla některé vyznavače k myšlence přenést chaosofii do prostředí germánského pohanství.<sup>80</sup> První takovou skupinou byli Wurmaharjaz – Thulr Ginndreksins,<sup>81</sup> kteří se seskupili okolo blackmetalové skupiny *Domgård*. Ti přišli s učením zvaným Ginnveda.<sup>82</sup>

---

<sup>73</sup> VEXIOR [Johan S. Lahger]. *Gullveigarbók*, s. 15.

<sup>74</sup> TEMPLE OF THE BLACK LIGHT. TOBL, s. 5–6.

<sup>75</sup> VEXIOR [Johan S. Lahger]. *Gullveigarbók*, s. 15.

<sup>76</sup> Tamt.

<sup>77</sup> TEMPLE OF THE BLACK LIGHT. TOBL. In: *Scribd*. [online], s. 10.

<sup>78</sup> Tamt., s. 1.

<sup>79</sup> BOGDAN, Henrik, Titus HJELM, Asbjørn DYRENDAL a Jesper Aagaard PETERSEN. Nordic Satanism and Satanism Scares: The Dark Side of the Secular Welfare State. *Social Compass*, s. 20.

<sup>80</sup> SAHSNOTASVRIUNT, Týra Alrune. Thursatrú - "Norse Satanism". In: *The Pagan Beanstalk: A Germanic Pagan's Musings, Religious and Magical Studies, Green Pharmacy, Recipes, Rituals and more* [online].

<sup>81</sup> Český „Armáda hadů – kněží draka chaosu.“

<sup>82</sup> Kombinace starosev. slova *ginn* a protoindoevropského *veda* znamenající „vědění chaosu.“ VINDKALL, Grim. Interview with Vindkall of Dormgård. In: *Malach HaMavet Zine* [online].

Později bylo toto učení nazváno Thursatru, což je složenina ze starosev. slov *þurs*<sup>83</sup> a *trú*,<sup>84</sup> a temné germánské pohanství.<sup>85</sup> Thursatru uctívá obry (*þursy* – staroseversky *þursar*), kteří jsou podle Thursatru zosobněním antikosmických sil bojujících proti bohům (Ásům) a jejich přísluhovačům, kteří slouží kosmu.<sup>86</sup> Thursatru tak vyznává dualismus v germánské mytologii,<sup>87</sup> za což je často kritizováno. S *þursar* souvisí i starosev. pojem *jötunn*,<sup>88</sup> kterým Thursatru označuje ty obry, kteří se přidali na stranu bohů,<sup>89</sup> přestože podle většiny vědců a badatelů jsou tyto pojmy zaměnitelné,<sup>90</sup> jelikož Edda mezi těmito dvěma výrazy nečiní prakticky žádný větší rozdíl. Hlavním cílem vyznavače je dojít ke gnózi prostřednictvím evokace a invokace antikosmických sil *þursů*. Tato gnóze osvobodí jeho duši z kosmu, která se tak může znovuzrodit v chaosu.<sup>91</sup>

Dle Thursatru byl na počátku byl chaos, který je v severské mytologii představován prvotní propastí Ginnungagap, v níž jižně leží svět ohně Múspellheim a severně svět ledu Niflheim. Múspellheim a Niflheim se začaly rozšiřovat a poté, co se potkaly, vznikl praotec všech *þursů* Ymir/Argelmir, který byl později zabit Démiurgem Ódinem a jeho dvěma bratry. Ti pak tělo Ymiho dopravili doprostřed Ginnungagap a stvořili z něj svět – kosmos, který je prostupován světovým stromem Yggdrasilem. Tento čin ovšem nezůstane nepomstěn. Na konci světa, při ragnaröku, svedou *þursové* vedeni Lokim konečný boj proti bohům a porazí je. Vlk Fenrir spolkně Ódina a jeho syn Hati spolkně Měsíc a uhasí Slunce.<sup>92</sup> Nakonec ohnivý *þurs* Surtr spálí celý svět svým plamenným mečem, čímž zničí kosmos.

---

<sup>83</sup> Česky „obr.“ Viz heslo *þur(i)saz*. In: OREL, Vladimír. *A Handbook of Germanic Etymology*, s. 429 – 430.

<sup>84</sup> Česky „víra, důvěra.“ Viz heslo *trūwō*. In: OREL, Vladimír. *A Handbook of Germanic Etymology*, s. 411.

<sup>85</sup> Anglicky *Dark Germanic Heathenism*.

<sup>86</sup> THURSATRU. The Principles of the Thursatru Tradition. In: *Scribd*. [online].

<sup>87</sup> Právě dualismem se Thursatru liší od tzv. Rökkatru. Rökkatru představuje odnož pohanství, která uctívá temnou stranu germánské mytologie, do níž se řadí většina obrů, které vyznavači Rökkatru často považují za prvotní panteon staré Skandinávie, který lidé uctívali před Ásy. Rökkatru dualismus odmítá a přidržuje se klasického paradigmatu pohanství, obry tedy vnímá jako prvotní síly kosmu, které nejsou vůči Ásům nutně v opozici. Mezi nejvýznamnější osoby hnutí patří Abby Helasdottir a Raven Kaldera. Více na internetových stránkách <http://shadowlight.gydja.com/> či v knize KALDERA, Raven. *The Jotunbok: Working With The Giants Of The Northern Tradition*. 1. vyd. Hubbardston (USA): Asphodel Press, 2006. ISBN 978-1-84728-729-8.

<sup>88</sup> Jednotné číslo *jötunn*. Viz heslo *etunaz*. In: OREL, Vladimír. *A Handbook of Germanic Etymology*, s. 86.

<sup>89</sup> THURSATRU. The Principles of the Thursatru Tradition. In: *Scribd*. [online].

<sup>90</sup> Jednotný výraz obří používají např. SPÁČILOVÁ, Libuše a Marie WOLFOVÁ. *Germánská mytologie*. 1. vyd. Olomouc: Votobia, 1996. ISBN 80-7198-138-9; striktní dualismus neuznává např. TURVILLE-PETRE, E. O. *G. Myth and Religion of the North: The Religion of Ancient Scandinavia*. 2. vyd. Westport (USA): Greenwood Press, 1975. ISBN 0-8371-7420-1.

<sup>91</sup> THURSATRU. The Principles of the Thursatru Tradition. In: *Scribd*. [online].

<sup>92</sup> VEXIOR [Johan S. Lahger]. *Gullveigarbók*, s. 116.

K jeho znovuobnovení, jak hlásá Edda, už ale nedojde, jelikož to je podle většiny vyznavačů křesťanský dodatek.<sup>93</sup>

Jak už bylo řečeno, hlavním objektem kultu a magie jsou þursové. Ti pocházejí v hradn  z M spellheimu a Niflheimu. Obři, kter i odtud nepocházejí, jsou *j tnar*.<sup>94</sup> Múspellheim a Niflheim jsou zdrojem pravého ( ern ho) světla a gnóze. Prav  světlo narušuje kosmos jedovatými řekami, kter  proud  z Hvergelmiru, hlavního pramene, kter  napájí cel  kosmos. Tento pramen le i v Niflheimu. Jed samotn  se nazývá staroseversky *eitr* a v kosmu se z něj stává antikosmick  světlo, také naz van  skryt  vědění chaosu. Všichni obři toto světlo ovládají.<sup>95</sup> Þursov  mají také schopnost měnit svůj tvar,  im  vyniká hlavn  Loki.

Thursatr  se nejvíce projevuje v blackmetalov  subkultuře, kde se k němu hl s  několik hudebn  t el. Z ejm  nejzn m j m z nich je  v dsk  jedno lenn  projekt *Arckanum*, pod n m  je podepsán Johan S. Lahger, vystupujúci pod hudebním pseudonymem Shamaatae. Johan S. Lahger je také autorem esoterick  literatury, kterou p i e pod pseudonymy Vexior a Ekortu. Thursatr  se věnuje ve svých knihách *Gullveigarbók* a *ÞURSARKYNGI – Volume I – The Essence of Thursian Sorcery*.<sup>96</sup> K Thursatr  se dále hl s i či hlásili *Domg rd*, *Wulkanaz*  i *Tomhet*. Zajímavou skupinou jsou umělci sdru en i pod labelem Scythe of Death Productions, kter i si vytvořili náboženskou organizaci Abgrundjaskalkaz. Pod tímto labelem vystupují např. *Nawaharjan*, *Ormg rd* a *Sons of Fenris*. V d ci osobnost i labelu je b val  člen *Domg rd* Orm, kter  je souasně autorem knihy *Dark Germanic Heathenism*<sup>97</sup> popisuj ci základy u en i Abgrundjaskalkaz. Společnost vydala také sborník prací nazvan  *Abgrunjab kiz – Ainaz*.<sup>98</sup> V souasně době je Thursatr  rozděleno do dvou ideových odno i. Jedna odnož představuje eklektick j  pojetí Thursatr , kter  je bli j  původnímu satanistick mu pojetí a nebojí se experimentovat s jinými náboženskými systémy. Nejv znamn j  osobou této odnože je Vexior. Druh , fundament ln j  odnož, se sna i Thursatr  očistit od vlivů jiných náboženských tradic, než je ta germ nsk .  ist  germ nsk m pojetím se vyznačuje společnost Abgrundjaskalkaz. Nejvíce vyznavačů pochází ze Skandinávie, p edev m ze Švédska, vyskytují se ovšem i ve Francii

---

<sup>93</sup> Tamt., s. 23.

<sup>94</sup> Tamt., s. 19.

<sup>95</sup> Tamt., s. 20–21.

<sup>96</sup> EKORTU. *ÞURSARKYNGI - Volume I - The Essence of Thursian Sorcery*. 1. vyd. Tampere (Finsko): Ixaxaar Occult Literature, 2014. bez ISBN.

<sup>97</sup> ORM. *Dark Germanic Heathenism*. 1. vyd. Scythe of Death Productions, 2003. bez ISBN.

<sup>98</sup> ABGRUNDJASKALKAZ (ed.). *Abgrunjab kiz – Ainaz*. 1. vyd. 2008. bez ISBN.

a v Německu. V USA je Thursatru zastoupeno labelem Fettered redwoods a dnes již nečinným projektem *Gnosis of the Witch*.

#### 4. Thursatru a většinová společnost

Thursatru se podobně jako satanismus, LHP, Ásatru a black metal k vnější společnosti staví odmítavě. Zažehnutím černého plamene je vyznavač nad ostatními lidskými bytostmi povýšen, což se projevuje v elitářském vyjadřování skupin. Vyznavači opovrhují samotnými základy západní společnosti, neuznávají řád, morálku, ani zákon. V praxi vyznávají gnostický libertinismus, který vlivem satanistického antinomismu a blackmetalové extrémnosti ještě nabral na síle. „*Moralismus je pro ty světské*“,<sup>99</sup> tvrdí berlínští *Nawaharjan*. Překračováním společenských norem vyznavači narušují utiskující kosmický řád, čímž se přibližují blíže k chaosu. Libertinismus se projevuje např. užíváním drog a kriminalitou, která dostala skupinu *Domgård* až mezi objekty zájmu velkých švédských médií.<sup>100</sup> *Domgård* se zformovali v roce 1997 v okolí švédského města Jönköping. Tehdy pobývali v okolních lesích, kde praktikovali Ginnvedu. Zanedlouho se ale začaly vztahy mezi obyvateli města a *Domgård* přiosťřovat, což vyústilo roku 2000 v ozbrojený útok na několik obyvatel města a ve žhářské útoky na kostely. Tento akt ovšem představuje jediný významnější projev antikřesťanství, které v Thursatru ustoupilo kritice ateismu a sekulární společnosti. Dalším silným transgresivním činem byla rituální sebevražda jejich vokalisty Illbranda, který se roku 2007 po vzoru staroseverské tradice oběsil na stromě.<sup>101</sup> Sebevraždu (*Sjálfsförn*) Orm zahrnul do tzv. devíti tajemných umění, jejichž procvičování má člověku pomoci dosáhnout gnóze. *Sjálfsförn* coby akt sebeobětování představuje poslední článek spirituální cesty, který vymaže tělesné vazby s kosmem a umožní prožívat pravou moudrost.<sup>102</sup> Únikem do přírody se v Thursatru projevují i asketické tendence. Nejvíce asketicky se prezentuje Vexior: „*Nejsem blackmetalový týpek, který konzumuje alkohol a drogy, souloží s ženskými fanoušky a nadává na internetu (žiji uprostřed lesů bez telefonu a internetu)*“.<sup>103</sup>

Thursatru cíleně napadá materialismus, ateismus a sekularismus, což se projevuje ve vyjadřování některých blackmetalových kapel. Hríim ze *Sons of Fenris* na konci rozhovoru pro blog Archangel's Lantern říká: „*Poznejte své pravé já, ale zabijte své ego. Odmítněte*

<sup>99</sup> NAWAHARJAN. Nawaharjan–Interview. In: *Absolute Hell* [online].

<sup>100</sup> Viz interview s *Domgård* v časopise Slitz: ILLBRAND; VINDKALL, Grim. Satansverser: "För oss är ett människoliv inte värt mer än en flugas!". *Slitz*. Švédsko, 2000, 20.(11.), s. 59–68.

<sup>101</sup> VINDKALL, Grim. Interview with Vindkall of Dormgård. In: *Malach HaMavet Zine* [online].

<sup>102</sup> Devět tajemných umění je dále popsáno v bookletu k: ORMGÅRD. ///\ [kazeta].

<sup>103</sup> SHAMAATAE. Arckanum – Chaos Warrior. In: *Worm Gear: Extreme Metal Journal* [online].



*konzumně orientovaný materialismus – na konci stejně všechno shoří.*<sup>104</sup> Kritika ateismu se v blackmetalové snaze o co největší extrémnost projevuje vyjádřeními typu: „*Myslím si, že ateistický humanismus je k smíchu. Probud'te se a zapomeňte na modrou pilulku, místo toho spolkněte tu červenou* (narážka na film Matrix – pozn. autora). *Opus'te lidské dimenze, hledejte a spojte se s duchem!*“<sup>105</sup> Ateismus odsuzují i Nawaharjan, kteří ho srovnávají s vědou. „*Oni (ateisté – pozn. autora) jsou jako většina vědců: myslí si, že to, co mohou uchopit svými smysly, odpovídá pravdě. Cítí se být silnější tím, že ti nacpou vědecké vědomosti do hlavy, ale jakmile se jejich poznatky ukážou coby chybné, honí se už za dalšími iluzemi. To nazývají »pokrok«.*“<sup>106</sup>

Scythe of Death Productions si bere na paškál i humanismus a lidstvo v nejobecnějším slova smyslu. Prohlašuje: „*Scythe of Death Productions není politický label!! SDP (zkratka pro Scythe of Death Productions – pozn. autora) přesto podporuje všechny druhy diktátorského útlaku. Úctyhodné misantropické činy osob jako Usáma bin Ládín, Adolf Hitler, Pol Pot, Josif Stalin, Saddám Hussajn a tak dále...jsou skutečnými ukázkami zlovolných vlivů Pánů* (zde zřejmě myšleni þursové – pozn. autora).“<sup>107</sup> Snaha o co největší extrémnost a transgresi vyjádření se projevuje také v užití symbolů, které jsou ve většinové společnosti vnímány negativně, např. pentagram, kříž a levotočivá svastika, které se objevují na internetu či na obalech hudebních nosičů. Levotočivá svastika ovšem neodkazuje primárně na nacismus, nýbrž představuje svébytný symbol v rámci Thursatru. Levotočivá svastika, přejmenovaná na tzv. sauvastiku znamená: „*temnotu, nenávist, misantropii, chaos, totální vyhlazení a nihilistickou zášť*“.<sup>108</sup> I přesto můžeme pozorovat kontakty s neonacisty u člena Nawaharjan Nikolase Burkschata, který spolupracuje s neonacistou a blackmetalovým hudebníkem Hendrikem Möbusem.<sup>109</sup> Transgresivní symboly jsou kombinovány se symboly germánského pohanství a s runami. Zvláštní postavení má runa Yr, která vznikla převrácením runy Algiz. Stejně jako svastika, i Yr je využívána nacisty. Tato runa bývá vykládána jako runa smrti a ničení. Odpor k lidstvu se projevuje i v textech písní. V písni Death Rune (čes. „runa smrti“), prohlašují *Sons of Fenris* následující: „*Totální zničení lidstva je jediným řešením/Žádná naděje pro žalostnou umírající rasu/Sláva runě smrti! Žádná naděje, jen*

<sup>104</sup> HRÍM. Interview with HríM (Sons of Fenris, Nawaharjan, ex-Morgon). In: *Archangel's Lantern* [online].

<sup>105</sup> Takto mluví Vindkall z *Domgárd* v: VINDKALL, Grim. Interview in Funeral March Zine.

In: *Domgárd* [online].

<sup>106</sup> NAWAHARJAN. Bandinterview: Nawaharjan. In: *Webzine Sturmglanz: Black Metal Manufaktur* [online].

<sup>107</sup> SCYTHE OF DEATH PRODUCTIONS. Main. In: *Scythe of Death Productions* [online].

<sup>108</sup> ORMGÅRD. Ormgård. In: *Scythe of Death Productions* [online].

<sup>109</sup> Na skutečnost upozornila berlínská Antifa. Více v Das Netzwerk der Berliner Black-Metal Nazis. In: *Antifa-berlin.info: Portal antifaschistischer Initiativen* [online]. Hendrik Möbus je jedním ze zakladatelů hudební skupiny *Absurd* hrající NSBM.

*prázdnota a utrpení v našich duších!*<sup>110</sup> Podobná vyjádření lze nalézt i v textech irského projektu *Myrkr*: „*Jörmungande! Zpevni své sevření! Uvaž smyčku, abys udusil všechnu naději v lidstvo!*“<sup>111</sup>



Obrázek 6: fotomontáž útoku na WTC se symbolem sauvastiky a pentagramem zobrazena na webu Scythe of Death Productions



Obrázek 7: symbol kombinující obrácený kříž, sauvastiku, pentagram a runu Yr

## 5. Thursatru a satanismus a Left-Hand Path

Chaos-gnosticismus se svou extrémně nekompromisní, nonkomformní ideologií zavrhuje jakékoli jiné současné esoterické směry vyjma Order of the Nine Angles.<sup>112</sup> Zřejmě nejvíce kritizuje Thursatru laveyovský satanismus, na jehož pozadí je kritizována také dnešní

<sup>110</sup> Český překlad původně anglického textu: „*Total human annihilation is the only solution/ No hope for the pathetic dying race/ Hail the death rune! No hope, just desolation and misery in our souls!*“ Viz heslo: Sons of Fenris. In: *Encyclopaedia Metallum: The Metal Archives* [online].

<sup>111</sup> Český překlad původně anglického textu: „*Jormungandr! Tighten your grip!/Close the noose to suffocate All hope for mankind!*“ viz heslo: Myrkr. In: *Encyclopaedia Metallum: The Metal Archives* [online].

<sup>112</sup> NOXIFER; TENEBRIS. MLO: Misanthropiska Lucifer Orden. In: *Slayer* [online].

údajně ateistická a světská společnost. Vindkall se na téma satanismus vyjádřil takto: „*Nemáme nic společného s takzvaným »satanismem« amerického šaška LaVeye...základy naší filosofie pocházejí z tradic starých tisíce let, z pohanských časů a učení LaVeye je jenom nějaká money-business sračka.*“<sup>113</sup> Gnostické myšlenky Thursatru vedly mnohé vyznavače k přehodnocení dosavadního satanistického náhledu na křesťanství, kterému se ve světle nových hodnot spirituality a antimaterialismu dostalo pozitivnějšího hodnocení. Zatímco Hospodin je vnímán striktně jako Démiurg, Ježíš v Novém zákoně může podle některých interpretací být pokládán za symbol Lucifera.<sup>114</sup> V textech písní ustupuje antikřesťanská lyrika hlubšímu esoterickému obsahu, často vyjádřenému ve staroseverštině, či texty písní útočí na lidstvo jako takové. Z obalů blackmetalových nahrávek vymizely protikřesťanské symboly, jež jsou nahrazeny symboly Thurstarů. Nawaharjan tvrdí, že: „*Na teoretické, teologické rovině je to (křesťanství – pozn. autora) náš nepřítel, ve skutečnosti je mi ale každý statečný křesťan milejší než laveovský hlupák, který dožívá ve svém ateismu bez oddanosti a víry. Ateisté jsou kosmický odkal existence bez žádného přijímání něčeho vyššího, než je jejich vlastní směšný život!*“<sup>115</sup> Podobný názor zastává i mistr Templum Falcis Cruentis N.A.-A.218, který laveyovský satanismus pokládá za: „*krutou idiocii amerických šarlatánů*“, přičemž píše, že nemá nic společného s „*většinou těchto lidí, kteří si hrají »ve jménu Satana«*“ a že má více společného s gnostickými křesťany.<sup>116</sup> Nawaharjan ještě odsuzuje „*klasický*“ satanismus tvrzením, že „*Křesťanství jako ústředí moci nad námi nemá žádnou moc. Jsou zde nové a jiné síly, které Démiurg v tomto světě využívá. Z vlastní zkušenosti jsou to většinou ty, které křesťanstvím opovrhují, přičemž samy z křesťanského prostředí pochází.*“<sup>117</sup>

Thursatru propaguje úplně jiné pojetí obřadní magie, než jaké vyznává LaVey a jiné směry LHP. Rituál je poplatný blackmetalovému způsobu vystupování a vyjadřování. Pojetí magie coby práce s ryze psychickými silami a civilnější magie ustupuje historizujícímu

---

<sup>113</sup> VINDKALL, Grim. Regarding partial and biased media. In: *Domgård* [online].

<sup>114</sup> NAWAHARJAN. Bandinterview: Nawaharjan. In: *Webzine Sturmglanz: Black Metal Manufaktur* [online].

<sup>115</sup> Tamt.

<sup>116</sup> V rozhovoru je dále na Ameriku útočeno tvrzením, že amerikanizace satanismu a okultismu se vysmívá všemu, co by mohlo být hodnotné a prospěšné tomuto systému duchovního antinomismu, který nemá s ateistickou a materialistickou vulgaritou nic společného. Antiamerikanismus není nic neobvyklého ani v severské blackmetalové subkultuře, kde bývá laveyovský satanismus kritizován jako americký import. N.A.-A.218. Interview with N.A.-A.218, the Author of the Liber Falxifer Books and the Magister of the T.F.C. In: *Ixaxaar* [online].

<sup>117</sup> NAWAHARJAN. Bandinterview: Nawaharjan. In: *Webzine Sturmglanz: Black Metal Manufaktur* [online]. „*Jinými silami*“ je zde možná myšlen právě západní materialismus a industrialismus, které coby produkt křesťanství označuje Thomas Karlsson, zakladatel řádu Dragon Rouge. KARLSSON, Thomas. *Uthark:Nightside of the Runes*, s. 14.

a teatrálnímu magickému projevu, při němž je kladen důraz na božstva, která jsou v pojetí Thursatru skutečnými bytostmi. Jsou znovuobjevovány praktiky lidové magie, jako např. fetišismus či tradiční práce s evropskými bylinami. Důraz na teatrálnost a lidovou magii se projevuje i ve znovuzavedení zvířecích obětí, které hrají důležitou rituální roli. Obecně má magická praxe v Thursatru mnohem větší důležitost, než jakou má v jiných LHP směrech, jež kladou velký důraz i na teoretickou, výzkumnou práci akademického charakteru. Podpora praktického zaměření esoteriky se projevuje například ve vyjádřeních Vexiora, který pokládá praxi za nezbytnou součást esoteriky, bez níž nelze porozumět esoterice jako celku. „*Knihy jsou jen pomocný prostředek*“, tvrdí, „*nic nepřinesou. Přesto se nezdá, že by to většina lidí chápala.*“<sup>118</sup> Současnou teorii magie vidí N.A-A.218 takto: „*mágové od křesel strávili svůj život jenom teoretizováním o mentálních masturbacích druhých.*“<sup>119</sup> Odklon od LHP lze pozorovat i v esoterické literatuře, kde se místo akademického přístupu více uplatňuje black metal, libující si v cenově nákladných, designově vytříbených publikacích a ve slovníku připomínajícím texty blackmetalových skupin.<sup>120</sup> Určitým projevem antinomismu vůči esoterice může být i označování chaos-agnostických nauk jako náboženství, což vyjádřil Vexior: „*A když jsem přijal staroseverské náboženství, staly se pro mě mé náboženské tradice velmi důležitými.*“<sup>121</sup> Také Hríim ze *Sons of Fenris* a *Nawaharjan* označil obě své kapely za hluboce náboženské.<sup>122</sup> Thursatru se také na rozdíl od moderní LHP nebojí veřejných demonstrací, které jsou spojeny s protispolečenskou, kriminální činností.

## 6. Thursatru a Ásatru

K Ásatru zastává Thursatru nepřátelský postoj, hlavní argumenty proti pohanství se pohybují v čistě teologické, dogmatické rovině. Zajímavý je Vexiorův pamflet *Odinists, Germanic Neopaganists, and Heathens!*, v němž je zdůrazňován dualistický aspekt germánského náboženství, rozlišující pojmy dobro a zlo. Dualismus si Vexior vysvětluje pasážemi z poetické a prozaické Eddy, jako např.: „*Nikterak jej nepovažujeme za boha. Byl*

---

<sup>118</sup> SHAMAATAE. ARCKANUM - In Feindschaft mit dem Stillstand. *Ablaze: The Voice of the Underground*, s. 43.

<sup>119</sup> N.A-A.218. Interview with N.A-A.218, the Author of the Liber Falxifer Books and the Magister of the T.F.C. In: *Ixaxaar* [online].

<sup>120</sup> Na blackmetalovost jazyka chaos-agnosticismu poukázala již okultistka a recenzentka esoterické literatury Abby Helasdotir. Více v HELASDOTTIR, Abby. Gullveigarbók – Vexior, 218. In: *Scriptus recensera: Reviewing books magickal* [online].

<sup>121</sup> VEXIOR [Johan S. Lahger]. Interview with Vexior. In: *De Occulta Philosophia* [online].

<sup>122</sup> HRÍM. Interview with Hríim (Sons of Fenris, Nawaharjan, ex-Morgon). In: *Archangel's Lantern* [online].

zlý a stejně tak všichni jeho potomci. Nazýváme je hrímtursové.“<sup>123</sup> V pamfletu je germánská mytologie přirovnávána k mytologii antické a židokřesťanské. Týr je připodobňován k archanděli Michaelovi, Thór k Martovi, Ódin k Hospodinovi a Baldr představuje Ježíše.<sup>124</sup> Oproti nim stojí rasa þursů, kteří jsou na oplátku popsáni v *Gullveigarbók* jako staroseverské ekvivalenty židokřesťanských démonických bytostí. Gullveig (která je ztotožňována s Angrboðou, Heiðr, Hyrrokkin a Aurboðou) připomíná Lilith,<sup>125</sup> Jörmungandr coby mořský had je totožný s Leviathanem,<sup>126</sup> Loki představuje archetyp Lucifera a Surtr je díky svému destruktivnímu charakteru spojován se Satanem.<sup>127</sup> Ve své knize *Gullveigarbók* ovšem paradoxně staví staroseverské a křesťanské myšlení do protikladu. V knize dokonce prohlašuje: „silně podezřívám Snorriho Eddu (tj. prozaickou – pozn. autora) z nepřesnosti způsobené křesťanským vlivem, který zavinil překroucení ság ve Snorriho verzi: nic by mě nepřesvědčilo věřit křesťanovi.“ Křesťanský vliv je stejně zazlíván i poetické Eddě, kde se však podle Vexiora projevuje v menší míře.<sup>128</sup> Vexior dále zdůrazňuje roli obrů v germánské mytologii a jejich intelekt a sílu, naopak Ásové jsou denuncováni coby nevědoucí pošetilci.<sup>129</sup> V opozici vůči Ódinovu vojsku *Einherjar* ve Valhalle se *Nawaharjan* přihlásili k antikosmickému vojsku *Nawaharjan* v podsvětí Hel, které bude proti *Einherjar* bojovat při ragnaröku.<sup>130</sup>

Odpor ke germánskému pohanství je vyjadřován také symbolikou, a to například Thórovým kladivem a Irminsulem v zákazové značce. Výlučné používání převráceného valknutu také nabádá k jeho interpretaci coby symbolu opozice vůči Ásatrú v duchu obráceného kříže u satanistů.

---

<sup>123</sup> SNORRI STURLUSON, 1178–1241. *Edda; Sága o Ynglingzích: Eddica minora (Unif.): Sága o Ynglingzích (Přít.)*, s. 44.

<sup>124</sup> VEXIOR [Johan S. Lahger]. Odinists, Germanic Neopaganists, and Heathenists!. In: *Scribd.* [online].

<sup>125</sup> VEXIOR [Johan S. Lahger]. *Gullveigarbók*, s. 117–123.

<sup>126</sup> Tamt., s. 114–115.

<sup>127</sup> Tamt., s. 25.

<sup>128</sup> Tamt., s. 71.

<sup>129</sup> Tamt., s. 183.

<sup>130</sup> HELSSON, Erik. *Nawaharjan: The Legion of Helheim*. In: *Scribd.* [online].



Obrázek 8: obal kazety *Wulmadūbon* od *Sons of Fenris* se symboly Thórova kladiva, Irminsulu a slova *Æsir* (Ásové) v zákazové značce



Obrázek 9: převrácený valknut na CD *Ormblot* od *Ormgård*

## 7. Diskuze

Loewenstein uvádí, že v moderní pluralitní společnosti je ztracena přehledná, bezpečná orientace, víra v pokrok a rozum a jednotící pravda, což vyvolává pocity absurdity života a neschopnosti ve společnosti zakotvit. Tyto pocity mohou vyvolat zjednodušené vnímání světa pomocí dichotomie "my" a "oni" a "dobro" a "zlo",<sup>131</sup> přičemž se pod pojmem "oni" často rozumí většinová společnost, od níž se jedinec snaží odlišit a z níž mohou být hledány vysvobození či únik. Absolutizaci náhledu na svět shrnují *Nawaharjan*: „Reprezentujeme absolutní pravdu, která je základem všech věcí – *Aurgelmir* a *Ginnungagap*. Každý světónázor počítá s tím dobrým a tím špatným, které ovšem vzhledem k iluzorní

<sup>131</sup> LOEWENSTEIN, Bedřich W. *My a ti druzí: Dějiny, psychologie, antropologie*, s. 50–52.

*strukturu světa nedává žádný smysl. Všechno je falešné! Existuje jen jedna pravda, a to žádná.*<sup>132</sup> Vytvoření takovéto dichotomie, společně s aktivním prosazováním protispolečenských hodnot může být považováno za znaky kontrakultury. Ta se u Thursatru objevuje na dvou rovinách.

Chaos-gnosticismus přebírá základní gnostickou myšlenku duality materiálního kosmu a spirituálního boha, jenž je v chaos-gnosticismu představován chaosem. Chaos-gnosticismus tedy kosmem a vším, co ho představuje (lidská společnost a její normy, řád) opovrhuje a hledá vysvobození z kosmu, které nachází v chaosu. Dichotomie je tedy velmi radikální. Antinomismus se projevuje ovšem i vůči skupinám, které už antinomistické vůči většinové společnosti jsou, a to hlavně vůči satanismu a ostatním LHP skupinám. Fragmentace esoterické scény, v níž s velkým množstvím esoterických proudů a řádů klesla u každého z nich hodnověrnost, způsobila to, že si jedinec nemůže celistvou identitu založenou na jednom stávajícím proudu vytvořit.<sup>133</sup> Rostoucí diferenciací a s ní související nepřehledností na esoterické, potažmo satanistické a LHP scéně tedy vybídla chaos-gnostiky k jejímu kompletnímu odvrhnutí a k vytvoření nového proudu, který bude vůči všem ostatním stát v opozici. Chaos-gnostikové si tak musí najít prostředky transgrese, aby se odlišili od ostatních esoterických a satanistických směrů, a tím si utvořili vlastní identitu. Transgrese vůči LHP spočívá v radikální spiritualitě a antimodernismu, chaos-gnosticismus tíhne k historismu, čímž kontrastuje se sekulárními tendencemi LHP. Jako vyjádření jinakosti můžeme chápat i přehodnocování křesťanství a přihlášení se k náboženství. Ze strany starších vyznavačů LHP dochází k zesměšňování chaos-gnosticismu, starší generace v chaos-gnosticismu nevidí žádný smysl a označuje ho za pouhou blackmetalovou pošetilost.<sup>134</sup> Dochází tak ke střetu generací, kde starší generace podhodnocuje generaci novou, zatímco nová generace kritizuje konformitu generace starší. Tento jev je podle Petersena pro skupiny v satanistickém prostředí příznačný.<sup>135</sup>

Křesťanství vlivem gnostických myšlenek získalo v chaos-gnosticismu pozitivnější hodnocení. Chaos-gnosticismus coby kontrakulturní hnutí se křesťanstvím z hlediska doktríny a filosofie nemusí až tak moc zabývat, jelikož ho považuje za v západní společnosti

---

<sup>132</sup> Zde se poslední větou myslí zřejmě to, že neexistuje pravda ve viditelném světě. NAWAHARJAN. Bandinterview: Nawaharjan. In: *Webzine Sturmglanz: Black Metal Manufaktur* [online].

<sup>133</sup> Viz VÁCLAVÍK, David. *Sociologie nových náboženských hnutí*, s. 71.

<sup>134</sup> Viz internetová diskuze pod heslem: Chaos Gnosticism/M.L.O./Temple of Black Light. In: *The 600 Club: Community of Satanism & the Occult* [online].

<sup>135</sup> PETERSEN, Jesper Aagard. Introduction: Embracing Satan. In: *Contemporary Religious Satanism: A Critical Anthology*, s. 16.

překonaný diskurz. Zde se projevuje rostoucí sekularizace evropské společnosti, kdy křesťanství postupně ztrácí své primární postavení na náboženské scéně. Postupnou sekularizací společnosti přestává být antikřesťanství bráno jako kontrakulturní prvek, čímž dochází k zaměření na kritiku materialismu, ateismu a sekularizace. Křesťanství je ve světle nových hodnot spirituality a antimaterialismu hodnoceno pozitivněji, k čemuž přispívá také křesťanská orientace některých starověkých gnostických sekt. Útoky na kostely ovšem musíme stále ještě chápat jako protikřesťanský útok proti církvi, kde se projevuje původní protikřesťanská orientace black metalu, který se dnes posunul vstříc hlubším, esoteričtějším myšlenkám. Útoky lze tak vidět i jako pokračování v odkazu norských žhářských útoků na kostely v 1. polovině 90. let. Útoky měly pro členy také vnitřní význam, představovaly totiž očištění od posledních zbytků Démiurga v jejich nitru.<sup>136</sup>

Absolutní, radikální dichotomie může podle Anderssona být způsobena charakterem severské (obzvláště švédské) společnosti, která je vlivem rozvinutého sekularismu<sup>137</sup> velmi tolerantní vůči nejrůznějším kulturním odlišnostem. Kontrakultura ve své snaze o protispolečenské jednání zde musí proto zacházet velmi daleko, aby splnila svůj účel, a proto se chaos-gnostikové projevují velmi extrémně vůči hodnotám a zásadám většinové společnosti.<sup>138</sup> Na formování chaos-gnosticizmu měl klíčový vliv diskurz black metalu, který mu propůjčil samotný způsob vyjadřování charakteristický svou extrémností a agresivitou. Jako možný důsledek tohoto diskurzu lze ostatně považovat i vytvoření Thursatru. Jak poukázal Vrzal, někteří blackmetalisté se od satanismu postupem času odkloní k pohanství, aby si našli antinomistické vyjádření nezávislé na křesťanské tradici.<sup>139</sup> Coby onu pohanskou tradici si vybrali germánské pohanství, kulturu svých předků. To může souviset se snahou ve společnosti zakotvit skrze tradicionalismus a návrat do vlastní minulosti, kterou coby jeden z hlavních rysů identifikace radikálních skupin ve světě označil Loewenstein.<sup>140</sup> Tato skutečnost se odráží ve výroku Hríma: „*Věřím, že tradice je něco jedinečného a předurčeného osudem – vyrdem, tradice je kulturní dědictví předků. Pro mě*

---

<sup>136</sup> VINDKALL, Grim. Interview with Vindkall of Dormgård. In: *Malach HaMavet Zine* [online].

<sup>137</sup> Sekularismus může být výsledkem protestantismu, jak uvádí Peter L. Berger. Více v VÁCLAVÍK, David. *Sociologie nových náboženských hnutí*, s. 70.

<sup>138</sup> ANDERSSON, Robert. *Of chaos and internal fire: The quest for nothingness by lyrical manifestations of re-interpreted Gnostic thought*, s. 56–57.

<sup>139</sup> VRZAL, Miroslav. *Satanismus v black metalu*, s. 77.

<sup>140</sup> LOEWENSTEIN, Bedřich W. *My a ti druzí: Dějiny, psychologie, antropologie*, s. 50–52.



*osobně náboženský úhel pohledu jde ruku v ruce s tradicí, kterou se zaobírám a která definuje mou duchovní cestu.*“<sup>141</sup>

Vytvoření dualismu kosmos-chaos zároveň může pramenit z existencialistického pocitu opuštění a osamocení ve světě, který je představován gnostickým pojmem kosmu. Podobnost mezi gnosticizmem a existencialismem ukázal už Jonas, na existencialistické myšlenky chaos-gnosticizmu poukázal až Andersson. Andersson vidí hlavní podobnost mezi chaos-gnosticizmem a existencialismem v pojmech individuality a odcizení světu a jeho nepochopení.<sup>142</sup> Existencialismus nahlíží na člověka zbaveného všech vazeb k vnějšímu světu. Člověk je do vržen do světa, který je mu cizí a vůbec ho neovlivňuje, a musí jednat. Tento názor obsáhl Vindkall v rozhovoru pro *Malach HaMavet Zine*: „*Jelikož je spirituální vývoj nezávislý na vlivu prostředí na vnitřní vývoj, hmotné místo není relevantní.*“<sup>143</sup> Vyznavači kladou velký důraz na individualitu a svobodu rozhodování. Člověk dle existencialismu jedná zcela svobodně, je plně odpovědný za své jednání, což vyvolává pocity úzkosti a tíhy vlastní existence. Ze svazujícího kosmu, který se člověku odcizil, se nejde jinak zcela vysvobodit než únikem do jiného světa, chaosu, který je úplnou antitezí kosmu. Tíhu individuality lze ovšem překonat již zde na zemi, a to rituály, které bývají spojeny s black metalem. Ten blackmetaloví chaos-gnostikové berou velmi vážně. V rozhovorech často opovrhují současným black metalem, kterému bývá vytýkána komerce a nedostatek vážného zájmu, naproti tomu bývají oslavovány mytické počátky black metalu jakožto času „opravdovosti.“<sup>144</sup> Samotná hudba ustupuje do pozadí, hraní black metalu bývá přirovnáváno k magickému aktu, hru hudebníci pojmají jako rituály. Jak říkají Nawaharjan: „*Hraní živě je magický čin sám o sobě. Je to přímá výměna energie mezi publikem a účinkujícím, stejně jako transformace našeho vlastního bytí a těch, kdo to prožívají. Jedinec neexistuje, proto jsme všichni oděni stejnými hávy, které se navenek nijak neliší. Jsme jen silami smrti, čistá antiexistenciální energie, pobízející odezvu v akauzálních říších.*“<sup>145</sup> Black metal tak zde představuje dočasné řešení či únik z existencialistické krize tíhy individuálního bytí.

---

<sup>141</sup> HRÍM. Interview with HríM (Sons of Fenris, Nawaharjan, ex-Morgon). In: *Archangel's Lantern* [online].

<sup>142</sup> ANDERSSON, Robert. *Of chaos and internal fire: The quest for nothingness by lyrical manifestations of re-interpreted Gnostic thought*, s. 53.

<sup>143</sup> VINDKALL, Grim. Interview with Vindkall of Dormgård. In: *Malach HaMavet Zine* [online].

<sup>144</sup> Viz VINDKALL, Grim. Interview in Funeral March Zine. In: *Domgård* [online].; MYRKR. Myrkr. In: *FRANANG Zine* [online].

<sup>145</sup> NAWAHARJAN. Nawaharjan–Interview. In: *Absolute Hell* [online]. Nutno poznamenat, že živá vystoupení nebývají častá. Řada hudebníků (např. *Arckanum*, *Domgård*, *Myrkr*) se rozhodla koncerty neprovádět.

## 8. Závěr

Thursatru je nový esoterický proud, které lze chápat jako součást širšího esoterického proudu chaos-gnosticizmu. Chaos-gnosticizmus kombinuje gnosticizmus s myšlenkami satanismu a LHP, čímž vytváří velmi radikální ideologii. Chaos-gnosticizmus vnímá svět (kosmos) jako vězení, spásu spatřuje v chaosu, pandimenzionálním stavu před stvořením. Svou cestu k vykoupení z kosmu začíná chaos-gnostik zažehnutím černého plamene, satanistického výrazu pro gnózi. Následným vzýváním temných sil dochází k rozrušování kosmu, který bude nakonec antikosmickými silami zničen. Chaos-gnosticizmus našel své vyjádření nejprve v satanismu, čímž vytvořil tzv. antikosmický satanismus. Postupem času byl tento model ve snaze o ještě větší osvobození z křesťanského paradigmatu některými chaos-gnostiky opuštěn, čímž došlo k vytvoření Thursatru, chaos-gnosticizmu aplikovanému do prostředí germánského pohanství.

Objektem kultu a magie Thursatru jsou þursové, obři, zosobnění antikosmických sil bojujících proti bohům a jiným kosmickým stvořením. Vzýváním þursů má vyznavač dojít ke gnózi, která osvobodí jeho duši z kosmu, čímž se on může znovuzrodit v chaosu. Konec světa je zde představován ragnarökem, kdy ohnivý þurs Surtr spálí celý svět.

S odmítnutím kosmu přichází i odmítnutí všech společenských hodnot, morálky a zákonů, nad něž je vyznavač povýšen zažehnutím černého plamene. Dochází tak k dualistickému vnímání světa, vytvoření absolutního vztahu „my“ (chaos-gnostikové) vs. „oni“ (všichni ostatní), který je způsoben pluralitou moderní společnosti a s ní spojenou fragmentizací náhledů na svět a životních hodnot, které s sebou nesou nejednoznačnost a relativismus. Odmítnutím hodnot většinové společnosti (těch „jiných“) lze Thursatru označit za hnutí kontrakulturní. Vyznavači se snaží ve společnosti zakotvit skrze vytvoření absolutních hodnot nových, hodnot chaosu, jakými jsou antimaterialismus a spiritualita, a tím si vytvořit celistvou identitu. Snaha o zakotvení ve společnosti se projevuje také v návratu k vlastní minulosti a mytologii předků.

Dichotomie „my“ vs. „oni“ se utvořila i ve vztahu k ideologiím, které se již vůči většinové společnosti vymezily. Mezi kritizované proudy patří satanismus, LHP a Ásatru. Odmítnutím ostatních esoterických proudů se Thursatru snaží najít jednoznačnou orientaci na esoterické scéně, která se rovněž vyznačuje nejednoznačností a pluralitou. Negativní vztah k Ásatru pramení spíše z teologických důvodů, jak lze vidět na apologetikách Thursatru proti tradičním germánským pohanům.

Pro temné germánské pohany je charakteristický gnostický libertinismus, který se vyznačuje aktivním porušováním společenských tabu a kriminálním chováním, jehož vrchol představují žhářské útoky na kostely v Jönköpingu, které podnikla blackmetalová skupina *Domgård*. Black metal ostatně představuje jednu z klíčových ideologií formujících Thursatru. Black metal poskytuje vyznavačům jeden z hlavních prostředků vyjádření, což se projevuje v extrémní rétorice Thursatru. Extremismus pramení také z charakteru severské společnosti, kde se vlivem sekularismu vytvořila velká tolerance vůči jiným náboženským hnutím. Ve snaze o transgresivní vyjádření musí proto temní germánští pohané zacházet velmi daleko, aby docílili onoho protispolečenského efektu.

Podnětů k podrobnějšímu studiu se zde nachází celá řada. Coby velmi přínosný objekt studia vidím vztah blackmetalové subkultury a Thursatru, který by mohl být podroben hlubšímu zkoumání. Thursatru coby spojení dvou nejčastějších blackmetalových lyrických témat – satanismu a pohanství – se pomalu ale jistě stává v blackmetalové subkultuře trendem, a proto by bylo zajímavé sledovat vývoj blackmetalové subkultury ve východní Evropě, kde by mohlo dojít k aplikaci chaos-gnosticizmu do myšlenek slovanského pohanství, byť pouze v okleštěnější podobě způsobené malým množstvím informací o slovanském pohanství. Zajímavá by byla též důkladnější studie o gnostických myšlenkách chaos-gnosticizmu, potenciál vidím i v porovnání gnosticizmu a chaos-gnosticizmu jakožto reakce na svou dobu. V budoucnu by také mohla vzniknout podrobnější studie o vztahu nacionalismu a Thursatru. Tato práce vychází pouze z textových dokumentů, především z rozhovorů pro blackmetalové magazíny a okultní literatury, a proto pokládám za důležité ještě více rozvinout téma své práce navázáním osobního kontaktu s temnými germánskými pohany. Následná studie by tak mohla přehodnotit výsledky mé práce na základě jejich osobních výpovědí.

## Seznam použité literatury

ANDERSSON, Robert. *Of chaos and internal fire: The quest for nothingness by lyrical manifestations of re-interpreted Gnostic thought*. Gävle, 2012. Magisterská diplomová práce. Höskolan i Gävle. Vedoucí práce Peder Thalén.

BOGDAN, Henrik, Titus HJELM, Asbjørn DYRENDAL a Jesper Aagaard PETERSEN. Nordic Satanism and Satanism Scares:: The Dark Side of the Secular Welfare State. *Social Compass*. Louvain (Belgie): Université Catholique de Louvain, Belgium, 2009, **56**(4.), s. 515–529. DOI: 10.1177/0037768609345972. ISSN 14617404.

*Clavicula Nox: Issue 4 - Lilith*. 1. vyd. Tampere (Finsko): Ixaxaar Occult Literature, 2009. bez ISBN.

FLOWERS, Stephen Edred. *Black Rûna*. 1. vyd. Rûna-Raven Press, 1995. bez ISBN.

GRANHOLM, Kennet. *Dark Enlightenment: The Historical, sociological, and discursive contexts of contemporary esoteric magic*. 1. vyd. Leiden (Nizozemsko): Koninklijke Brill NV, 2014. ISBN 978-90-04-27487-7.

GRANHOLM, Kennet. The Left-hand Path and Post-Satanism: The Temple of Set and the Evolution of Satanism. In: FAXNELD, Per a Jesper Aa. PETERSEN. *Devil's Party: Satanism in Modernity*. 1. vyd. Oxford: Oxford University Press, 2012, s. 209–228. ISBN 0-19-977937-6.

GRANHOLM, Kennet. Ritual Black Metal: Popular Music as Occult Mediation and Practice. *Correspondences: Online Journal for the Academic Study of Western Esotericism*. 2013, **1**(1.), 5–33. ISSN 2053-7158.

GRANHOLM, Kennet. The Rune-Gild: Heathenism, Traditionalism, and the Left-Hand Path. *International Journal for the Study of New Religions*. Sheffield (Velká Británie): Equinox Publishing, 2010, **1**(1.): 95–115. ISSN 2041-952X.

CHALUPA, Aleš. *Gnosticismus*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2013. ISBN 978-80-210-6509-3.

JONAS, Hans. *The Gnostic Religion: The Message of the Alien God*. 3. vyd. Boston: Beacon Press, 2001. ISBN 0-8070-5801-7.

KARLSSON, Thomas. *Qabalah, Qliphoth and Goetic Magic*. 2. vyd. Jacksonville (USA): Ajna, 2009. ISBN 978-0-9721820-1-0.

KARLSSON, Thomas. *Uthark: Nightside of the Runes*. 1. vyd. Ouroboros, 2002. ISBN 978-9197410212.

LAVEY, Anton Szandor. *Satanská bible*. 3. vyd. Praha: Baronet, 2012. ISBN 978-80-7384-566-7.

LOEWENSTEIN, Bedřich W. *My a ti druzí: Dějiny, psychologie, antropologie*. 1. vyd. Brno: DOPLNĚK, 1997. ISBN 80-85765-64-0.

MASCIANDARO, Nicola (ed.). *Hideous Gnosis: Black Metal Theory Symposium 1*. 1. vyd. 2010. ISBN 1450572162.

MATHEWS, Chris. *Modern Satanism: Anatomy of a Radical Subculture*. 1. vyd. Westport (USA): Praeger Publishers, 2009. ISBN 978-0-313-36639-0.

N.A-A.2018. *Liber Falxifer: The Book of the Left-Handed Reaper*. 1. vyd. Tampere (Finsko): Ixaxaar Occult Literature, 2008. bez ISBN.

N.A-A.218. *Liber Falxifer II: The Book of Anamlaqayin*. 1. vyd. Tampere (Finsko): Ixaxaar Occult Literature, 2011. bez ISBN.

PAXSONOVÁ, Diana L. *Základní kniha germánského pohanství: Na duchovní cestě Ásatrú*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, a. s., 2011. ISBN 978-80-247-3217-6.

PETERSEN, Jesper Aagard. Introduction: Embracing Satan. In: *Contemporary Religious Satanism: A Critical Anthology*. 1. vyd. Farnham (Velká Británie): Ashgate Publishing, 2009, s. 1–24. ISBN 978-0-7546-5286-1.

POKORNÝ, Petr. *Píseň o perle: Tajné knihy starověkých gnostiků*. 1. vyd. Praha: Vyšehrad, 1986. ISBN 9788070212462.

OREL, Vladimír. *A Handbook of Germanic Etymology*. Leiden (Nizozemsko): Brill Academic Pub, 2003. ISBN 978-9004128750.

SNORRI STURLUSON, 1178–1241. *Edda; Sága o Ynglinzích: Eddica minora (Unif.) : Sága o Ynglinzích (Přít.)*. Translated by Helena Kadečková. Praha: Odeon, 1988. Živá díla minulosti. bez ISBN.

VÁCLAVÍK, David. *Sociologie nových náboženských hnutí*. 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 978-80-86702-22-3.

VEXIOR [Johan S. Lahger]. *Gullveigarbók*. 1. vyd. Fall of Man, 2010. bez ISBN.

VRZAL, Miroslav. *Satanismus v black metalu*. Brno, 2011. Magisterská diplomová práce. Masarykova univerzita. Vedoucí práce Mgr. Milan Fujda, Ph.D.

## **Jiné zdroje:**

### **Internetové zdroje, blackmetalové magazíny a časopisy:**

AROSIAN BLACK MASS, 24.11.2012 : NAWAHARJAN. In: *YouTube* [online]. 2012 [cit. 28. 1. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=VyXNotx1Lac>

Ásatrú. In: *Rúnarmál: Informace o Ásatrú, runách, severské mytologii a Vikinzích* [online]. 2011 [cit. 10. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.runarmal.cz/asatru>

Complete concert - NAWAHARJAN (29.11.2014 Leipzig) HD. In: *YouTube* [online]. 2014 [cit. 28. 1. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=Rf8mCnjGV7s>

Das Netzwerk der Berliner Black-Metal Nazis. In: *Antifa-berlin.info: Portal antifaschistischer Initiativen* [online]. 2014 [cit. 18. 1. 2016]. Dostupné z: <https://www.antifa-berlin.info/sites/default/files/dateien/artikel/nsbm-berlin.pdf>

*Domgård* [online]. 2009 [cit. 27. 1. 2016]. Dostupné z: <http://domgard.trollkatt.com/>

EURONYMOUS. Mayhem. In: *Kill Yourself!!! Magazine*. Finsko, 1995, (4.), s. 42–44. (znovuotištěný rozhovor z druhého čísla)

EURONYMOUS. Mayhem. In: *Orcustus zine*. 1992.

HELASDOTTIR, Abby. Gullveigarbók – Vexior, 218. In: *Scriptus recensera: Reviewing books magickal* [online]. 2014 [cit. 10. 2. 2016]. Dostupné z: <http://scriptus.gydja.com/?p=103>

HELSSON, Erik. Nawaharjan: The Legion of Helheim. In: *Scribd*. [online]. 2011 [cit. 22. 1. 2016]. Dostupné z: <https://www.scribd.com/doc/61386414/Nawaharjan-The-Legions-of-Helheim>

HRÍM. Interview with HríM (Sons of Fenris, Nawaharjan, ex-Morgon). In: *Archangel's Lantern* [online]. 2015 [cit. 15. 1. 2016]. Dostupné z: <http://archangels-lantern.blogspot.fr/2015/08/hrim.html>

Chaos Gnosticism/M.L.O./Temple of Black Light. In: *The 600 Club: Community of Satanism & the Occult* [online]. 2012 [cit. 24. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.the600club.com/topic70266-1.html>

*Ixaxaar* [online]. [cit. 27. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.ixaxaar.com/>

MCNALLEN, Stephen. Asatru Questions and Answers. In: *The Asatru Alliance* [online]. 2013 [cit. 10. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.asatru.org/aboutasatru.ph>

Myrkr. In: *Encyclopaedia Metallum: The Metal Archives* [online]. 2006 [cit. 23. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.metal-archives.com/bands/Myrkr/32064>

MYRKR. Myrkr. In: *FRANANG Zine* [online]. 2007 [cit. 25. 1. 2016]. Dostupné z: <http://franang.sts.free.fr/e-zine/interviews/Myrkr/myrkr.htm>

NAWAHARJAN. Bandinterview: Nawaharjan. In: *Webzine Sturmglanz: Black Metal Manufaktur* [online]. 2014 [cit. 18. 1. 2016]. Dostupné z: <http://sturmglanz.de/bands176.php>

Nawaharjan. In: *Facebook* [online]. [cit. 28. 1. 2016]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/NawaharjanOfficial/info/>

NAWAHARJAN. Nawaharjan–Interview. In: *Absolute Hell* [online]. 2012 [cit. 21. 1. 2016]. Dostupné z: <http://absolutehell.net/nawaharjan-interview/>

NIDAFJÖLL. Filthy Interview - 'Gnosis of the Witch'. In: *The Lair of Filth* [online]. 2014 [cit. 27. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.thelairoffilth.com/2014/08/filthy-interview-gnosis-of-witch.html>

NIDAFJÖLL. Interview with Niðafjöll of Gnosis of the Witch. In: *The Midlands Rocks: for everything that ROCKS across the Midlands, UK* [online]. 2014 [cit. 27. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.themidlandsrocks.com/interview-with-nidafjoll-of-gnosis-of-the-witch/>

*Nine World Fall: Esoteric Tools, Incense, Occult Publications and more* [online]. 2013 [cit. 28. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.nineworldsfall.com/contact.html>

Nine Worlds Fall. In: *Facebook* [online]. [cit. 28. 1. 2016]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/NineWorldsFall/?fref=ts>

NOXIFER; TENEBRIS. MLO: Misanthropiska Lucifer Orden. In: *Slayer* [online]. 2001 [cit. 26. 1. 2016]. Dostupné z: [http://www.angelfire.com/extreme/slayermagazine/interview\\_mlo1.html](http://www.angelfire.com/extreme/slayermagazine/interview_mlo1.html)

Ormgård - live at Arosian Black Mass 11/11/11 (Västerås). In: *YouTube* [online]. 2011 [cit. 28. 1. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=yhb235J96Fg>

ORMGARD at AROSIAN BLACK MASS 2011. In: *Youtube* [online]. 2012 [cit. 28. 1. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=KaALn3AvlSs>

PERSONIFIED. Thursatru for Dummies. In: *Spells of Magic: Where the world learns black magic, white magic, pagan, wiccan and occult arts.* [online]. 2013 [cit. 7. 3. 2016]. Dostupné z: [http://www.spellsofmagic.com/read\\_post.html?post=486564](http://www.spellsofmagic.com/read_post.html?post=486564)

SAHSNOTASVRIUNT, Týra Alrune. Thursatru - "Norse Satanism". In: *The Pagan Beanstalk: A Germanic Pagan's Musings, Religious and Magical Studies, Green Pharmacy, Recipes, Rituals and more* [online]. 7. 3. 2014 [cit. 12. 1. 2015]. Dostupné z: <https://paganmeltingpot.wordpress.com/2014/03/07/thursatru-norse-satanism/>

*Scythe of Death Productions* [online]. 2005 [cit. 27. 1. 2016]. Dostupné z: [http://hem.bredband.net/worship\\_him/](http://hem.bredband.net/worship_him/)

Scythe of Death Productions. In: *Facebook* [online]. [cit. 28. 1. 2016]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/ScytheOfDeathProductions/timeline>

SHAMAATAE. Arckanum. In: *MINACIOUS WebZine* [online]. 2008 [cit. 27. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.minacious.org/int-arckanum.html>

SHAMAATAE. Arckanum. In: *Mirgilius Siculorum* [online]. 2002 [cit. 27. 1. 2016]. Dostupné z: <http://old.mirgilius.com/interviews/arckanum.html>

SHAMAATAE. Arckanum - Das antikosmische Chaos (Interview, 2008). In: *Schwermetall.ch* [online]. 2008 [cit. 27. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.schwermetall.ch/berichte/bericht246.php>

- SHAMAATAE. Arckanum – Chaos Warrior. In: *Worm Gear: Extreme Metal Journal* [online]. 2013 [cit. 25. 1. 2016]. Dostupné z: <http://wormgearzine.com/2013/06/05/arckanum-chaos-warrior/>
- SHAMAATAE. ARCKANUM - In Feindschaft mit dem Stillstand. In: *Ablaze: The Voice of the Underground*. Meinigen: Vicious Publishing, 2008, (5.), s. 43–45.
- SHAMAATAE. Interview mit Shamaatae von Arckanum. In: *Metal1.info* [online]. 2009 [cit. 27. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.metal1.info/interviews/arckanum/>
- SHAMAATAE. Interview with ARCKANUM. In: *Metalhit.com: The Extreme Metal Underground Online* [online]. 2013 [cit. 27. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.metalmaniacs.com/2013/interview-with-arckanum/>
- SHAMAATAE. Interview with Shamaatae. In: *The Metal Crypt* [online]. 2003 [cit. 27. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.metalcrypt.com/pages/interviews.php?intid=70>
- Sons of Fenris. In: *Encyclopaedia Metallum: The Metal Archives* [online]. 2010 [cit. 23. 1. 2016]. Dostupné z: [http://www.metal-archives.com/bands/Sons\\_of\\_Fenris/22118](http://www.metal-archives.com/bands/Sons_of_Fenris/22118)
- Sons of Fenris. In: *Facebook* [online]. [cit. 28. 1. 2016]. Dostupné z: <https://www.facebook.com/Sons-of-Fenris-146461115380778/?fref=ts>
- Sons Of Fenris - Death Rune. In: *YouTube* [online]. 2015 [cit. 28. 1. 2016]. Dostupné z: [https://www.youtube.com/watch?v=\\_GCPn2bj3gM](https://www.youtube.com/watch?v=_GCPn2bj3gM)
- TEMPLE OF SET. General Information and Admissions Policies [online]. In: *Xeper.org*. 2011 [cit. 3. 1. 2016]. Dostupné z: [https://xeper.org/pub/pub\\_gil.html](https://xeper.org/pub/pub_gil.html)
- TEMPLE OF THE BLACK LIGHT. TOBL. In: *Scribd*. [online]. 2012, s. 10 [cit. 20. 1. 2015]. Dostupné z: <https://www.scribd.com/doc/92643672/Temple-of-the-Black-Light>
- Temple of the Black Light. In: *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 15. 10. 2014]. Dostupné z URL: [http://en.wikipedia.org/wiki/Temple\\_of\\_the\\_Black\\_Light](http://en.wikipedia.org/wiki/Temple_of_the_Black_Light)
- THURSATRU. The Principles of the Thursatru Tradition. In: *Scribd*. [online]. 2011 [cit. 5. 1. 2015]. Dostupné z: <https://www.scribd.com/doc/64490784/The-Principles-of-the-Thursatru-Tradition>
- VEXIOR [Johan S. Lahger]. Interview with Vexior. In: *De Occulta Philosophia* [online]. 2011 [cit. 21. 1. 2016]. Dostupné z: <http://deoccultaphilosophia.tumblr.com/post/4530898129/interview-with-vexior>
- VEXIOR [Johan S. Lahger]. Odinists, Germanic Neopaganists, and Heathenists!. In: *Scribd*. [online]. 2010 [cit. 21. 1. 2016]. Dostupné z: <http://www.scribd.com/doc/28007109/Odinists-Germanic-Neopaganists-and-Heathenists>



VINDKALL, Grim. Interview with Vindkall of Dormgård. In: *Malach HaMavet Zine* [online]. [cit. 12. 1. 2016]. Dostupné z: <http://malachhamavetzone.webklik.nl/page/domgard>

Watain - Brooklyn Night Bazaar 2014. In: *YouTube* [online]. 16. 6. 2014 [cit. 28. 1. 2016]. Dostupné z: <https://www.youtube.com/watch?v=NwZbR0xa01A>

WEREWOLF. Sons Of Fenris. In: *Die Hard*. 2011.

## Hudební nosiče:

ORMGÅRD. *///\* [kazeta]. 1. vyd. Scythe of Death Productions, 2012. SDP 012.

ORMGÅRD. *Ohelgat Blot* [kazeta]. 1. vyd. Scythe of Death Productions, 2003. SDP 002.

ORMGÅRD. *Ormblot* [CD]. 1. vyd. Clifton Heights (USA): Forever Plagued Records, 2014. FPR032.

SONS OF FENRIS. *Wulmadúbon* [kazeta]. 1. vyd. 2008.

WOD. *Rekwifríhalsjaz* [kazeta]. 1. vyd. Scythe of Death Productions, 2007. SDP 006.

## Seznam vyobrazení:

Obrázek 1: AUTOR NEUVEDEN. *Vindex Division: The Order of the Nine Angels* [online]. [cit. 29. 1. 2016]. Dostupný z: <https://vndx.wordpress.com/what-is-satanism/>

Obrázek 2: AUTOR NEUVEDEN. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 29. 1. 2016]. Dostupný z: [https://sk.wikipedia.org/wiki/Dragon\\_Rouge#/media/File:Clavicula-Nox.gif](https://sk.wikipedia.org/wiki/Dragon_Rouge#/media/File:Clavicula-Nox.gif)

Obrázek 3: AUTOR NEUVEDEN. *Mytholipedia* [online]. [cit. 29. 1. 2016]. Dostupný z: <http://mytholipedia.com/thors-hammer/>

Obrázek 4: AUTOR NEUVEDEN. *Wikipedia: the free encyclopedia* [online]. San Francisco (CA): Wikimedia Foundation, 2001- [cit. 29. 1. 2016]. Dostupný z: <https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Valknut-Symbol-triquetra.svg>

Obrázek 5: AUTOR NEUVEDEN. *Heithanissa* [online]. [cit. 29. 1. 2016]. Dostupný z: [http://heithanissa.nl/\\_media/images/irminsul.jpg](http://heithanissa.nl/_media/images/irminsul.jpg)

Obrázek 6: AUTOR NEUVEDEN. *Scythe of Death Productions* [online]. [cit. 29. 1. 2016]. Dostupný z: [http://hem.bredband.net/worship\\_him/images/holy\\_attack.jpg](http://hem.bredband.net/worship_him/images/holy_attack.jpg)

Obrázek 7: AUTOR NEUVEDEN. *Scythe of Death Productions* [online]. [cit. 29. 1. 2016]. Dostupný z: [http://hem.bredband.net/worship\\_him/images/ormgard\\_crossrune1.jpg](http://hem.bredband.net/worship_him/images/ormgard_crossrune1.jpg)

